60100200
8554
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppa

Cena 200 lir

Leto XXXIII. Št. 194 (9802)

TRST, torek, 23. avgusta 1977

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

BO PREDSTAVNIK VLADE IMEL DANES DOVOLJ POGUMA ZA SAMOKRITIKO?

OBRAMBNI MINISTER LATTANZIO BO POROČAL SENATNI KOMISIJI O KAPPLERJEVEM POBEGU

V petek bo o tem vprašanju razpravljala tudi vlada - Drevi v Rimu enotna protestna demonstracija in sprevod študentov

RIM — Bo imela italijanska vlada, torej obrambni minister Lattanzio, dovolj poguma in moralne moči, da prizna storjene napake in samokritično zareže kirurški nož v gnili tvor odgovornosti in sodgovornosti za sramotni beg krvnika iz Ardeatinskih jam? To je verjetno vprašanje, ki si ga zastavlja demokratična javnost v trenutku, ko se bo danes dopoldne pričela nekajdnevna parlamentarna razprava o «aferi Kappler». Danes je na vrsti senatna komisija za obrambo, kateri bo obrambni minister Vito Lattanzio moral poročati o vseh aspektih in ozadju nezaslišanega škandala in orisati vse okoliščine, zaradi katerih je bil možen izzivalni Kapplerjev beg. Takoj zatem bo na vrsti poslanska obrambna komisija, v petek pa bo seja vlade, kateri bosta Lattanzio in tudi zunanji minister Forlani ponovno poročala o dogodku. Zadeva se s tem ne bo zaključila, kajti sredi septembra, ko se obnovi delo zbornic, bo vlada morala poročati parlamentu, ki bo tedaj (upajmo) razpolagal s točnejšimi podatki in bo torej lahko tudi sklepal o možnosti, da se sestavi posebna preiskovalna komisija, ki naj preuči morebitne odgovornosti.

Obrambni minister Lattanzio se že pripravlja na svoj nelahek poseg. V krogih obrambnega ministrstva so že napovedali, da bo podroben in opisen, za skupnih 40 do 50 tipkanih strani. V njem se bo v glavnem zadržal ob okoliščinah Kapplerjevega bega iz vojaške bolnišnice «Celio», obljublja pa, da se bo tudi «dotaknil» primera smrti generala Anzàja, čeprav v isti sapi zagotavlja (gre za poluradno tiskovno sporočilo), da namerava s tem ««razpršiti sume, ki so se pojavili ob sicer povsem jasnem primeru».

Upati je, da glede škandala s Kapplerjevim begom ne bo Lattanzio tako samozavestno prepričan v lastna dejanja, sicer bo v dolgem in podrobnem govoru le potrdil nepreprīčljive uradne verzije, ki jih je sam širil v urah po Kapplerjevem izginotju. Javnost in demokratične sile pričakujejo od ministra, ki je — poleg vsega — neposredno odgovoren za dejavnost karabinjerjev in varnostnih služb, veliko več. Pričakujejo, kot poudarja socialistično glasilo «Avanti» tudi kritiko in samokritiko», da se dokaže trdnost demokratične države, ki je nastala v ognju odporniškega gibanja.

Kakšno bo zadržanje obrambnega ministra Lattanzia ni mogoče vedeti. Morda bo na to vplivalo tudi srečanje, ki ga je notranji minister Cossiga imel s predsednikom vlade Andreottijem v Meranu, kjer je na počitnicah in od koder se bo vrnil šele v petek dopoldne, za sejo vlade.

Nadaljujejo se medtem polemike o stopnji odgovornosti za Kapplerjev beg. Najostrejši so še dalje republikanci, ki pri tem ne napadajo samo vlade in pristojnega ministra, pač pa tudi socialističnega voditelja Mancinija, ki je javno izjavil, da se z njimi ne strinja.

V svojem uvodniku, ki bo objavljen danes, «Voce repubblicana» poudarja, da je Lattanzio nepremišljeno ravnal v trenutku, ko je nekaj ur po odkritju Kapplerjevega bega brez vsakršnega preverjanja premestil ali odstranil odgovorne visoke karabinjerske častnike. Republikansko glasilo poudarja, da je obrambni minister vsekakor močnejša in odgovornejša osebnost in bi torej moral razumeti, da je v takem primeru edina možnost ta, da odstopi s svojega mesta.

Pri tem glasilo PRI stopnjuje svoj napad in poudarja, da je Kapplerjev beg potrebno uokviriti v pojav nedemokratičnih odklonov varnostnih služb in vojaških vrhov. Za to pa je odgovoren pristojni minister, z njim pa cela vlada.

Če pa vlada trdi, da ne čuti nobene politične ali operativne odgovornosti, zaključuje republikansko glasilo, čemu sploh ostaja na svojem mestu, saj je v takem primeru nepotrebna.

Dnevnik «Manifesto» pa napada vlado, češ da je Kapplerjev beg plod dogovora med italijansko in zahodnonemško vlado in pri tem navaja dejstvo da je Kapplerju bila «suspendirana» dosmrtna kazen prav v dneh, ko so bila v teku pogajanja za podelitev pomembnega nemškega posojila Italiji.

Gre očitno za prve znake o zadržanju posameznih parlamentarnih skupin med današnjo razpravo. Glede možnosti ustanovitve posebne parlamentarne preiskovalne komisije pa so socialisti že napovedali, da bodo zadevno vprašanje sprožili v primeru, da bo Lattanzievo poročilo nezadovoljivo.

Demokratični Rim se medtem pripravlja na množično protestno demonstracijo, ki so jo napovedale deželna, pokrajinska in občinska uprava skupaj z demokratičnimi strankami, sindikati, borčevskimi združenji in rimsko židovsko skupnostjo. Demonstracija se bo pričela ob šestih zvečer pri Ottaviovem oboku.

Ob isti uri je napovedalo svojo demonstracijo tudi rimsko «študentsko gibanje». Geslo manifestacije je uperjeno proti vladi zaradi Kapplerjevega bega in zaradi zadržanja italijanskih oblasti do Petre Krause. Sprevod rimskih študentskih ekstremističnih skupin se bo pričel nedaleč od mesta, kjer bodo zbrani na enotnem shodu ostali rimski demokrati, na kar bo krenil pred zahodnonemško veleposlaništvo in pred pravosodno ministrstvo.

Glede na to, da se bo dopoldne začela v senatni komisiji razprava o Kapplerjevem begu in demonstracij, posebno še študentske, pripravljajo oblasti stroge varnostne ukrepe.

Upati je le, da pravično ogorčenje zaradi sramotnega primera Kappler, ne bo povod za incidente (ali celo kaj hujšega), ki bi le odvrnili pozornost javnega mnenja od pravega cilja in preko nasilnih ali provokatorskih dejanj omogočilo rovarjenje zmernih sil. (st.s.)

Tito bo jutri obiskal DLR Korejo

BEOGRAD — Medtem ko predsednik Tito nadaljuje obisk v Sovjetski zvezi z delovnim oddihom ob Bajkalskem jezeru v vzhodni Sibiriji, so v Beogradu uradno sporočili, da bo Titov uradni in prijateljski obisk v Demokratični ljudski republiki Koreji trajal od 24. do 30. avgusta. V jugoslovanski delegaciji, ki bo spremljala Tita v Severni Koreji, so isti člani, kot so v Sovjetski zvezi, in sicer Stane Dolanc, Veljko Milatović, Miloš Minić, Aleksandar Grličkov, Emil Ludviger in drugi.

Ob uradnem sporočilu o Titovem bližnjem obisku v Pjongjangu je zvezno tajništvo za zunanje zadeve sporočilo, da Jugoslavijo in DLR Korejo povezujejo «številne skupne opredelitve, zasnovane na neuvrščenosti in graditvi socializma». Prijateljski odnosi med državama in partijama se razvijajo «zelo ugodno», obisk severnokorejskega voditelja Kim Il Sunga junija 1975 v Jugoslaviji pa je pokazal, da osebna srečanja in pogovori na najvišji ravni zelo pomembno prispevajo k napredku prijateljstva in sodelovanja med državama in da so takšna srečanja dobra priložnost za izmenjavo mnenj o aktualnih mednarodnih vprašanjih. V jugoslovanskih uradnih krogih so prepričani, da se bo to potrdilo tudi med bližnjim Titovim obiskom v DLR Koreji.

AMERIŠKI DRŽAVNI TAJNIK PRISPEL NA OBISK V LR KITAJSKO

Previden začetek pogovorov med Vanceom in Huang Huo

Vprašanje Tajvana je kamen spotike na poti dokončne ureditve diplomatskih odnosov

Ameriški državni tajnik Vance (desno) med razgovorom s kitajskimi voditelji (Telefoto ANSA-UPI)

PEKING — Ameriški državni tajnik Cyrus Vance je prispel včeraj dopoldne v Peking, kjer so se še vedno odvijale ljudske proslave ob zaključku XI. kongresa KP Kitajske.

Ameriškega državnika je na letališču sprejel kitajski zunanji minister Huang Hua, katerega je spremljala med drugimi namestnica ravnatelja odseka za ameriške in oceanske zadeve Nancy Tang, ki opravlja tudi dolžnost prevajalke. Vance se je le kratek čas zadržal s kitajskim kolegom na vzletni stezi, nakar se je odpeljal v svojo rezidenco v mestu, kjer so mu pripravili stanovanje, kjer je temperatura stalno na 22,5 stopinje. V Pekingu je namreč sedaj zelo vroče.

Včeraj popoldne ob 16. uri po pekinškem času (ob 10. uri po srednjeevropskem) je bil prvi uradni pogovor v Ljudski palači, ko so se pod okni še vedno vrstile nepregledne kolone manifestantov v počastitev kongresa KPK. Ameriškega tajnika spremlja delegacija 11 funkcionarjev. Ob začetku pogovorov je kitajski zunanji minister vprašal Vancea s prizvokom tradicionalne vzhodne kurtoazije, kako želi razviti pogovor. Vance je odvrnil, da z argumenti mednarodnega značaja, ki so zanimivi za obe strani.

Razgovor je trajal dve uri in pol. Vance se je lotil pojasnjevanja ameriške politike in problemov Evrope, nakar je prešel na Sredozemlje, na Bližnji vzhod, na južno Azijo ter na Azijo v celoti. Svoj ekspoze bo nadaljeval danes ob 9.30. Utegne se zgoditi, da bi že na današnjem srečanju obravnavali bilateralne odnose.

Kaj je Vance včeraj povedal svojemu sobesedniku, se še ne ve. Med drugim so vsa ta srečanja, ki bodo trajala pet dni zavita v meglo. Amerikanci pravijo, da si ne delajo iluzij ter poudarjajo, da Vanceov obisk predstavlja nekakšno poskusno akcijo, ki naj bi spravila ameriško - kitajske odnose iz položaja v katerega so zašli po politični likvidaciji bivšega predsednika Nixona.

Washington pa je vedel za te težave še preden je Vance odpotoval iz Washingtona. Na vsak način je državnemu tajniku morda prijalo, ker je na pekinškem letališču in drugje opazil transparente s parolo: «Imamo prijatelje po vsem svetu», toda zelo manj mu je prijalo dejstvo, da so mu takoj ob prihodu servirali drugo geslo, ki pravi, da se bodo kitajsko ameriški odnosi lahko zboljšali le pod pogojem, da se bodo ZDA držale «šanghajskega sporočila» se pravi listine, ki jo je podpisal l. 1972 bivši predsednik Nixon ob svojem obisku na Kitajskem. Trije pa so pogoji, ki bi jih morali izpolniti Amerikanci: 1. prekiniti diplomatsko odnose s Tajvanom, 2. odpoklicati z otoka ameriške vojaške sile in 3. preklicati vojaški sporazuma z režimom, ki je nasledil Čangkajšku.

Zdi se, da Amerikanci niso pripravljani, da bi ugodili tem kitajskim zahtevam. Mogoče bo Vance predlagal svojim sobesednikom kako alternativno rešitev, ki bi utegnila biti na ravni sedanjih odnosov med Kitajsko in ZDA, se pravi stanje brez pravih diplomatskih odnosov, toda Kitajska bi se morala obvezati, da ne bo napadla Tajvana. Amerikanci naj bi povezovali to svojo politiko tudi z vprašanjem Koreje, kjer menijo, da bo LR Kitajska prevzela vlogo nekakšnega posrednika med Severno in Južno Korejo.

Včeraj zvečer je kitajski zunanji minister priredil slavnostno večerjo na čast ameriškemu gostu. Tudi ta večerja še ni nudila nobenega namiga, kako se bodo razvijali nadaljnji pogovori. Nekateri opazovalci so bili celo mnenja, da je bilo vzdušje hladno, drugi pa pravijo, da gre le za predigro. Huang Hua je v zdravici ponovil znane teze kitajske zunanje politike, čeprav iz vljudnosti ni omenil izrecno Sovjetske zveze, ali pa «imperializma». Pribil pa je, da težnje po hegemonizmu utegnejo sprožiti novo svetovno vojno. Vance pa je dejal, da se bodo ZDA držale politike, katerih korenine so v vrednotah v katere ameriški narod veruje. Poudaril je še, da imajo ZDA in LR Kitajska vzporedne interese. (vk)

V Catanzaru bosta pričala tudi gen. Miceli in Malizia

CATANZARO — Kot znano bodo sredi septembra obnovili sodno obravnavo zaradi milanskega pokola na Trgu Fontana. Sodni zbor je sklenil s tem v zvezi, da bo 15. septembra zaslišal poslance Andreottija, Zagarija, Tanassija in Rumorja, naslednjega dne pa generala Micelija in vojaškega pravdnika Malizio. Pojasniti bodo morali okoliščine sestanka, na katerem so sklenili, da bo vlada prikrila milanskemu sodniku D'Ambrosiu, da je fašistični časnikar Giannettini bil v resnici agent varnostne službe SID.

PO POROČANJU NEKATERIH ČASNIKOV

ŽE NEKAJ MESECEV JE BILO NADZORSTVO NAD NACISTIČNIM KRVNIKOM VSE MANJ STROGO

Preiskovalci in karabinjersko poveljstvo niso ne potrdili ne demantirali novice

RIM — Medtem ko se v državi veča pričakovanje za poročilo obrambnega ministra Lattanzia pristojni senatni komisiji, je preiskava o pobegu nacističnega krvnika Herberta Kapplerja dejansko v slepi ulici. Edine pomembne novosti prihajajo iz časnikarskih virov in zadevajo navodila, ki jih je poveljnik rimske karabinjerske legije pred časom dal orožnikom na straži pred vrati Kapplerjeve sobe v vojaški bolnišnici Celio. Kaže namreč, da je bilo nadzorstvo od januarja dalje veliko bolj ohlapno in se je v bistvu omejevalo le na to, da sta pred Kapplerjevimi vrati sedela orožnika.

Na novice, ki jih je priobčilo komunistično glasilo «Unità», preiskovalci in poveljstvo karabinjerjev niso še reagirali, pa čeprav list razkriva zaskrbljujoče zakusilne dogodke, ki so morda bili prolog pobegu. «Unità» v bistvu piše, da so januarja ukinili «strogo vojaško nadzorstvo» (med drugim je bilo v tem okviru predvideno strogo nadzorstvo okrog bolnišnice in čuvaji so bili stalno v neposrednem stiku z orožniki, ki so stražili pred Kapplerjevimi vrati) in ga nadomestili z nevadnim. Zadevni ukaz naj bi podpisal polkovnik Ennio Fioretta, eden od štirih častnikov, ki je bil premeščen takoj po pobegu. V tem okviru se zdi še bolj absurden zaporni nalog, ki ga je vojaški preiskovalni sodnik polk. Gentile podpisal za podčastnika Falsa in karabinjerja Pavoneja z obtožbo, da nista spoštovala navodil nadrejenih. Orožnika, ki sta stražila pred Kapplerjevimi vrati, ko je nacistični krvnik pobegnil, vztrajata v svoji trditvi, da so bila ta navodila zelo nejasna in da jih je bilo težko pravilno tolmačiti. To je med včerajšnjim zaslišavanjem v vojaški kaznilnici ponovil podčastnik Falso preiskovalnemu sodniku in javnemu tožilcu. Kaj več o «razgovoru» ni bilo mogoče izvedeti, kaže pa vsekakor, da se položaj obtoženca ni poslabšal, če je njegov zagovornik odv. Trovato napovedal, da bo že danes zahteval začasno izpustitev na prostost. Ne glede na dejstvo — je poudaril odvetnik — da vojaški zakonik ne predpisuje za te prekrške obveznega zaporna naloga, bi Falsa in Pavoneja kvečjemu lahko obtožili malomarnostni, ne pa, da nista spoštovala navodil.

Kar zadeva dinamiko Kapplerjevega bega do meje, pa so preiskovalci zbrali še vrsto indicij, ki potrjujejo, da je zločinec s najdaši bežal z avtomobilom. Rdeči fiat 132 in neki nemški avto sta vozila vštric vse do Trenta, kjer je fiatu odpovedal motor, s poprečno hitrostjo 140 kilometrov na uro, kar pomeni, da sta morala šoferja včasih pognati vozili tudi do 180 kilometrov hitrosti. In vprašanje je, če ženska, ki ni poklicni šofer, lahko zdrži tako divji ritem vožje. (vt)

RIM — Glasnik italijanske vlade in njegov kolega v Bonnu sta istočasno demantirala vest, po kateri naj bi italijanska vlada enostransko odložila srečanje med Andreottijem in Schmidtom v Veroni. V Rimu so pojasnili, da je srečanje bilo odloženo «soglasno» in po «vzajemnem posvetovanju». Motivacija odložitve pa je kar dvoumna, saj glasnik italijanske vlade poudarja, da bi srečanje lahko «kalile vesti o Kapplerjevem begu».

V Bonnu pa so še dodali, da italijanska vlada ni nikoli (kljub splošnim zahtevam javnosti) zahtevala, naj Schmidt pred ponovnim srečanjem obžaluje Kapplerjev beg.

BEJRUT — Število oboroženih spopadov v južnem Libanonu je v zadnjih dneh nevarno naraslo, tako da je krščanska desnica pozvala osrednjo vlado, naj poseže v spore in zagrozila, da bo v nasprotnem primeru, vladi je dala vsega 24 ur časa, sama «poskrbela za red».

Val slabega vremena v Trstu

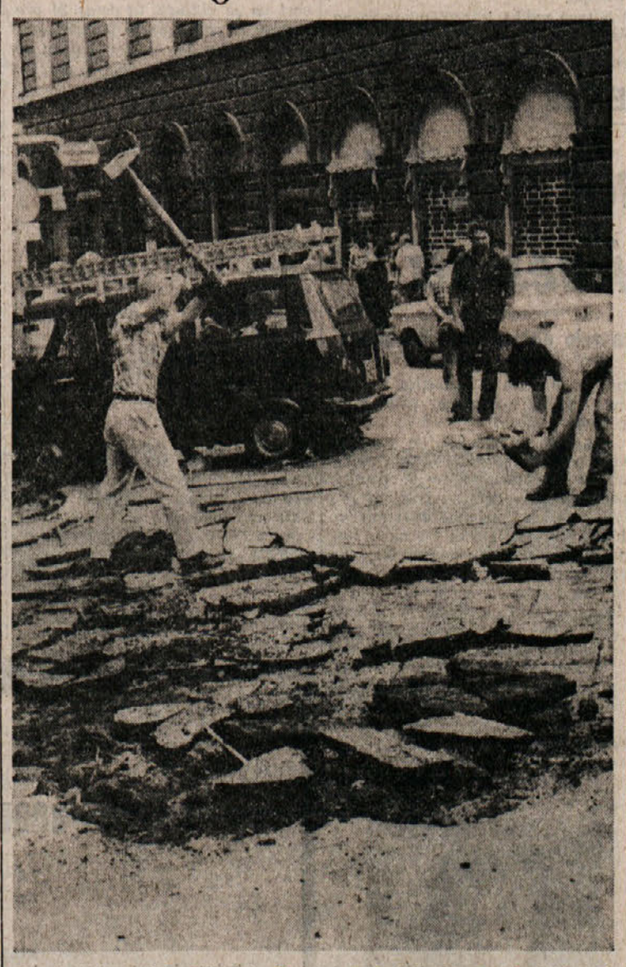

V soboto in nedeljo je zajela Trst in okolico silovita povodenj. V par urah je voda poplavila mestne ulice v središču in v zgornjih predelih ter nanesla nanje veliko blata in kamenja, medtem ko je v okolici, na Občinah, pustošil vrtinec. Deroča voda je v več krajih tudi razrila cestišče (na sliki) in preplavila številna stanovanja in kleti. Škoda je ogromna. Poročilo na drugi strani (Foto Magajna)

DOSLEJ SKOPI INDICI PREISKAVE O SMRTI KARABINJERSKEGA ČASTNIKA

Mračno ozadje vojaško-političnega zločina za umorom polkovnika Russa?

Zločin so brez dvoma izvedli mafijski morilci, vprašanje pa je, kdo ga je naročil

PALERMO — Po umoru karabinjerskega polkovnika Giuseppa Russa, bivšega poveljnika orožniškega preiskovalnega oddelka v Palermu, je državni preiskovalni stroj stekel s polno paro, vendar dosedanji izsledki ne ustrezajo vloženemu naporu. Edini stvarni indici, s katerimi razpolagajo preiskovalci, so opis dinamike podlega in okrutnega zločina ter rezultati obdukcije. Sodeč po le-teh je bil glavni cilj «killerjev» umor častnika, katerega je zadelo kar deset krogel, medtem ko ni še povsem jasno, če je bil učitelj Filippo Costa ubit samo, ker je spremljal Russa, ali pa so tudi njega morilci že prej zapisali smrti.

Druga značilnost uboja je, da so se killerji poslužili izrazito mafijske tehnike, saj je šlo za pravo javno eksekucijo pred očmi desetin turistov, ki so si izbrali kraj Ficuzza za krajši oddih. In še zadnja gotovost: morilci so bili odločni in izkušeni, ljudje, ki so si izbrali zločin za poklic. Hladnokrvno kot zver na preži so čakali na žrtev, planili nanjo ob pravem trenutku in nato hitro izginili. Pri tem jih ni premotila niti manjša prometna nesreča, ki so jo povzročili in ki bi zbegala vsakega manj izkušenega bandita: ko so z avtom krožili po vaškem trgu in čakali na Russa, je pred njihovo vozilo planil otrok. Na srečo so ustavili pravočasno in deček se je samo sesedel od strahu. Eden od banditov je tedaj izstopil, dvignil otroka, ga prijateljsko potrepljal in ga izročil očetu, ki je prestrašen priskočil k avtu.

Takoj nato morilski podvig: polkovnik je v spremstvu Russa komaj stopil na trg, ko so jima bili banditi že za hrbtom. Naperili so orožje in spraznili saražerje ter nato hladnokrvno odšli, preden so prisotni lahko posegli.

Do tu kronika krvavega dogodka, ki se ne razlikuje od neštetih zločinov, s katerimi je mafija okrvavila Sicilijo. Umor je drugačen le zaradi osebnosti žrtve in zaradi obsega preiskave.

Polkovnik Russo, ki je preživel okrog 20 let v Trstu, je veljal za enega od najsposobnejših preiskovalcev in za zagrizenega nasprotnika mafije. Pred časom je pustil aktivno službo (8 mesecev je bil na bolniškem dopustu) in govorilo se je, da se bo posvetil trgovini. Vendar veliko let je vodil karabinjersko postajo v Castelvetranu (ki je po številu mafijskih zločinov prav tako žalostno znan kot Corleone) in nato prevzel vodstvo karabinjerskega preiskovalnega oddelka v Palermu. V tem svojstvu je vodil preiskavo o spopadih med raznimi mafijskimi družinami za nadvlado nad mestom, zanimal se je za umor glavnega pravdnika Scaglionija in za ugrabitev časnikarja Maura De Maura. Spotoma je postal dober poznavalec podtalnega mafijskega sveta in njegovih zakonov in je zvedel za marsikatero skrivnost. Vprašanje pa je, če vse to opravičuje zločin, če je na tej osnovi možna logična razlaga umora. Čemu naj bi mafija zapisala smrti starega nasprotnika, tik preden se je upokojil?

To vprašanje je še toliko bolj umestno, če pomislimo, da o taki demonstrativni ali kazenski akciji ne more odločati vsakdo, pač pa je to v izključni pristojnosti mafijskega razsodišča, ki ga sestavljajo veljaki kriminalne organizacije. Zato je treba vprašanje najbrž zastaviti nekoliko drugače: kaj je bilo vzrok tako srditi reakciji mafije? In v tem okviru se porajajo še druga: Je res, da je polkovnik Russo mislil na upokojitev? Ni bil morda njegov bolezenski dopust le način, da se je potuhnil in skrivaj nadaljeval s preiskavo?

Govorice, ki se s tem v zvezi širijo v Palermu, so zelo zaskrbljujoče in razkrivajo mračno ozadje politično - vojaškega zločina. Gre za to: marsikdo meni, da je polkovnik zapustil karabinjerski preiskovalni oddelek in presedlal v vrste varnostne obveščevalne službe, da bi lahko učinkoviteje nadaljeval boj proti mafiji. Slednja naj bi zato pripravila načrt in izvedla zločin, naročil pa naj bi ga nekdo drug.

Dosedanji izsledki preiskave ne dajejo izčrpnega odgovora na zastavljena vprašanja, zlasti pa ne na zadnjo domnevo, ki se — to gre poudariti — odpira na dokaj medle indice. Upati je le, da bo notranji minister, ko bo v parlamentu odgovarjal na zadevno vprašanje komunističnih senatorjev, dal nekoliko jasnejšo sliko o zločinu in da ne bo umor Russa končal na seznamu nepojasnjenih dogodkov, ki jih je v Italiji vse preveč. (vt)

Umorjeni polkovnik Giuseppe Russo

NA MEDNARODNI KONFERENCI V LAGOSU RAZPRAVLJAJO O USTREZNIH POBUDAH

Odpraviti rasno diskriminacijo na afriškem jugu

Udeleženci zasedanja bodo tudi izdelali načrte za «mednarodno leto borbe proti apartheidu»

LAGOS — «Borba proti rasni diskriminaciji je ključnega pomena ne samo za tisti predel sveta, kjer se trenutno pojavlja v najkrutejši obliki — na jugu afriške celine — temveč za mirno sožitje med narodi nasploh,» je v uvodnem govoru na mednarodni konferenci za borbo proti aparthiedu zatrdil generalni tajnik Organizacije združenih narodov Kurt Waldheim.

Zasedanje, ki bo v nigerijskem glavnem mestu potekalo od ponedeljka do petka, je organizirala O ZN v sodelovanju z Organizacijo afriške enotnosti in nigerijsko vlado ter v dogovoru z afriškimi osvobodilnimi gibanji. Glavni namen srečanja na mednarodni ravni — udeležujejo se ga mnogi afriški predsedniki ali prvi ministri, ter predstavniki številnih osvobodilnih gibanj — je poleg izčrpnega poročila o sedanjem stanju v južnoafriški republiki in Rodeziji, ki sta glavni obtoženki zasedanja, predvsem razprava in seveda domena o mednarodnih pobudah proti rasističnim vladam južne Afrike in obenem konkretni pomoči osvobodilnim organizacijam.

Že v vabilu na lagoško konferenco so namreč prireditelji pozvali države in organizacije, ki so se je nameravale udeležiti, naj pripravijo, krajše poročilo o svojih pobudah, tako na politični ravni kot na področju materialne pomoči, v korist zatiranih narodov in osvobodilnih gibanj južnega dela afriške celine. Često je bil namreč precejšen razkorak med načelnimi izjavami in dejansko pomočjo, kar je zadnje čase privedlo do številnih polemik.

V začetku avgusta je sovjetska tiskovna agencija Tass obdolžila Francijo, med drugim države EGS so bile zelo pogosto deležne kritičnih opazk, da bo s sporazumom o gradnji dveh jedrskih central v južnoafriški republiki tej državi omogočila, da bi v enem letu izdelala do sto atomskih bomb. Sklenjenemu sporazumu pa naj bi grozila razveljavitev, vsaj tako je v televizijskem intervjuju zelo zavito povedal francoski zunanji minister de Guiringaud, ker južnoafriški režim v kratkem načrtuje jedrsko eksplozijo, ki po francoski oceni ne sodi v miroljubne namene, za katere sta se državi dogovorili.

Mnogo ostreje od Francije pa je pretorijsko vlado obsodil Waldheim, ko se je razgovarjal s predstavniki iz 68 držav raznih organizacij in gibanj, in poudaril, da «rasistična politika lahko privede do katastrof».

Medtem ko za rešitev ali vsaj omejitev rasnega zatiranja v južnoafriški republiki niso predvideni pogovori na mednarodni ravni, je za rodezijsko vprašanje tovrstna dejavnost precej živa. Že konec tedna, po konferenci v Lagosu, bi se morali v Lusaki sestati predsedniki petih držav, ki skoraj neposredno obkrožajo Rodezijo in ostro nasprotujejo Smithovemu režimu: Tanzanija, Zambija, Mozambik, Botswana in Angola. Srečanju naj bi prisostvovala tudi voditelja osvobodilnega gibanja «svobodne» Zimbabweja» Nkomo in Mugabe, razpravljali pa naj bi o ameriško - angleškem načrtu za pomiritev položaja v Rodeziji. V glavno mesto Zambije naj bi konec tedn. celo prišla britanski zunanji minister Owen in ameriški predstavnik pri OZN Young, vendar vesti še niso potrdili. (bp)

RAZBESNELI NARAVNI ELEMENTI V NEDELJO NA TRŽAŠKEM: V MESTU POPLAVE, NA OPČINAH UNIČUJOČ ZRAČNI VRTINEC - NA STOTINE POSEGOV GASILCEV

Blato, grušč, kamenje in kosi razritega asfalta na središčnih mestnih ulicah po silovitem neurju

Izredno velika materialna škoda - Gasilci opravili v nedeljo in ponedeljek nad 300 posegov - Trgovci in drugi meščani so ves dan čistili prodajalne in poplavljena stanovanja - Na Kolonkovcu novozgrajena hiša v nevarnosti

Na milijarde in milijarde lir škode — to je žalostni obračun neurja, ki je v soboto zvečer in v nedeljo zajelo naše kraje in še posebno Trst.

Mestne ulice so se v nedeljo, zaradi izredne povodnji, kakršne že dolgo ne pomnijo, v par urah spremenile v prave reke. Voda, ki je bila ponekod visoka tudi do pol metra, je poplavila številna stanovanja, kleti, garaže. Iz zgornjih predelov mesta, s Katinare, Sv. Ivana, Sv. Alojzija, je voda drla proti središču mesta kot hudournik : nosila s seboj grušč, blato, vejevje, kamenje. Na več krajih je razrila asfaltni tlak, poškodovala v mnogih krajih cestišče, v Ul. Battisti pa je podzemski potok Ključ tako narasel, da je poškodoval kanalizacijske in odtočne cevi, tako da je voda na ulicah kar dvignila težke železne pokrove in drla iz njih kot iz vrelca.

Promet je bil po mestu vso nedeljo zelo otežkočen, ponekod, zaradi visoke vode, avtomobili sploh niso mogli voziti, nekaterim pa se je vozilo kar ustavilo na poplavljenih ulicah.

Tržaški gasilci so imeli ves dan in tudi ponoči polne roke dela. Priskočili so na pomoč enemu, pomagali drugemu, črpali vodo iz stanovanj in kleti. Samo v nedeljo so opravili nad 220 posegov z vsem razpoložljivim osebjem — 70 mož — in vozili.

Kako izjemno črn za naše kraje je bil nedeljski dan, nam kaže nekaj skopih številk. V nedeljo se je ulilo nad Trst in okolico nad 120 milimetrov dežja in če k temu dodamo še 70 milimetrov dežja, ki je padel v soboto zvečer, ugotovimo da je v dveh dneh padlo na naše območje skoraj 200 milimetrov vode. Kaj takega se pri nas ni pripetilo vse od avgusta 1959. leta. Naj pripomnimo še, da ponavadi pade pri nas v avgustu po 70 milimetrov dežja.

Tržačanom se je nudil včeraj na mestnih ulicah res žalosten prizor. Ob straneh cest in na pločnikih se je zbralo veliko blata in kamenja. V Ul. Battisti je voda naplavila ob straneh velike kose asfalta, prav tako je bil razrit precejšen del Ul. Carducci. Na tej ulici so prepovedali promet avtobusov in taxijev v smeri proti Trgu Stare mitnice, da bi tako omogočili občinskim uslužbencem da bi popravili 2.500 kv. m cestišča. Mnogo škode, po prvih ocenah približno za milijardo lir, je utrpela tudi kanalizacija v Ul. Battisti, kjer je narasel podzemski potok.

Ul. Milano, Ul. Valdirivo, Ul. Torrebianca in Ul. Machiavelli so bile v jutranjih urah prekrite s plastjo blata, prav takšne pa so bile videti ulice Terezijanske četrti, kjer so bili ponekod kupi blata ob straneh visoki tudi do 30 centimetrov. Ul. Giulia, po kateri je drla voda od Sv. Ivana proti centru, je bila tudi mnogo poškodovana. V Ul. Rossetti je prišlo do okvare na telefonskem omrežju, izdatna pa je tudi škoda na Katinari.

Številni trgovci, ki imajo svoje trgovine in prodajalne v središču mesta, so morali ves dan čistiti prostore, ki jih je visoka voda poplavila. Pred prodajalnami so se tako počasi nagrmadili kupi mokrih cunj, kartonov, razmočenega blaga in blata. Prav takšno nezaželjeno delo pa je čakalo tudi tiste meščane, ki jim je voda poplavila stanovanja in kleti.

Tržaški gasilci so delali tudi včeraj s polno paro. Do prvih večernih ur so opravili nad 80 posegov in njihov telefon je kar naprej brnel in brnel. Gasilci predvidevajo, da je v središču mesta še veliko poplavljenih stanovanj in kleti, za katere se še ne ve, ker so njihovi lastniki na počitnicah. Največ dela so imeli gasilci v Ul. Filzi, kjer so šele po dolgih urah dela izčrpali vodo iz avtomehanične delavnice in podzemske garaže, in v Ul. Udine. Tu je voda, ki se je z vso močjo ulila z Ul. Commerciale proti središču mesta, popolnoma poplavila kletne in spodnje prostore pokrajinskega sedeža INPS. Pri tem je voda močno prizadela arhiv. Gasilci so začeli črpati vodo z dvema črpalkama že v nedeljo zvečer, njihovo delo pa še ni končano.

Nedeljska povodenj je pomenila pravo tragedijo za Marčela Paolija in njegovo družino z Rebri sv. Ane št. 61. Zaradi velike količine padavin je v noči med nedeljo in ponedeljkom del zemljišča, na katerem je bil kokošnjak in shramba za vino, zdrsel proti nižjemu potoku Spinoleto, ki se izteka v Osp. Poleg že velike materialne škode obstaja sedaj nevarnost, da bo začela drseti proti potoku še hiša, ki stoji prav tam blizu. Paoli je o tem že obvestil gasilce in tehnični urad tržaške občine. Medtem ko so gasilci ogledali in na grobo ocenili položaj, pa ni dobil Paoli od tehničnega urada nobene pomoči.

Vreme še vedno nestanovitno

Po dežju navadno pride sonce in res v včerajšnjih popoldanskih urah so sončni žarki kdaj pa kdaj sramežljivo pogledali na razmočeno zemljo. To pa je bilo kratkotrajno, saj so se v večernih urah ponovno zgrnili nad našo pokrajino sivi oblaki. Bliskanje in grmenje je napovedalo novo hudo uro, na srečo pa je prišlo samo do kratkotrajnega naliva, ki ni povzročil hujših zastojev. Poleg tega je še pozitivna okoliščina oseke, ko bi morje moralo brez zastojev sprejeti vso odvečno vodo mestne kanalizacije.

V takih primerih večino ljudi zanimajo vremenske napovedi, a te so tokrat do skrajnosti dvoumne. Prognostične karte napovedujejo spremenljivo vreme z možnostjo krajevnih ploh, temperatura bo nekoliko padla. S takimi podatki si človek le malo pomaga, saj si lahko pričakuje dež ali pa sonce. Po vsej verjetnosti pa bo še nekaj dni kar precej oblačno in tudi dež ne bo manjkal kljub napovedanemu spremenljivemu vremenu

Prvi ukrepi občinske uprave po nedeljskem neurju

Tržaški občinski odbor se je včeraj sestal pod predsedstvom podžupana Cesareja na izredni seji, da bi proučil položaj, ki je nastal po nedeljski povodnji, da bi ocenil škodo in sprejel prve zasilne ukrepe. Podžupan in odbornik za javna dela Cumbat sta si že v nedeljo ogledala nekatere kraje, ki jih je voda najbolj poškodovala. O tem sta poročala na seji. Odbor je sklenil, da bo takoj zahteval nemuden poseg deželne uprave, ki naj na podlagi posebnega zakona prizna nedeljski povodnji značaj naravne katastrofe. Ta ukrep naj bi dežela sprejela že v teku tega tedna.

Nekatera nujna dela bi bilo treba izvesti že v prihodnjih dneh. Najbolj kritičen je položaj v ulicah Carducci in Giulia, ob potoku Primario ter pri križišču Trbiške ceste s stransko cesto, ki vodi na Katinaro. V Ul. Carducci bodo morali ves poškodovani del odkriti, da ugotovijo, ali bo treba poškodovane oboke, pod katerimi se pretakata potoka Ključ in Frned, podpreti ali popolnoma obnoviti. Podobno bo v Ul. Giulia.

Odpadlo srečanje z zamejskimi ustvarjalci

Že v soboto je slabo vreme onemogočilo pomembno kulturno manifestacijo na Kontovelu. «Prvo srečanje pri mlaki» z zamejskimi pesniki, glasbeniki in gledališčniki je namreč zaradi nemogočih razmer odpadlo. Nič boljši vremenski pogoji so tudi v nedeljo preprečili izvedbo srečanja. Res škoda, da se je zanimiva pobuda, ki je bila za nas novost, tako nesrečno končala. To pa ne bi smelo preveč prizadeti požrtvovalnih organizatorjev, in upati je, da bodo srečanje spet v najkrajšem času organizirali.

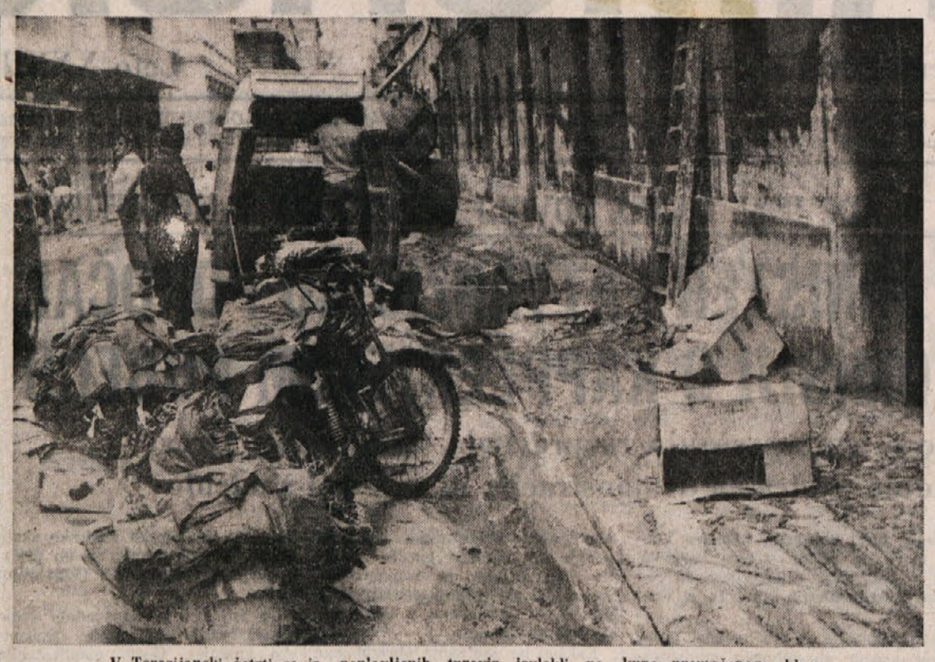

V Terezijanski četrti so iz poplavljenih trgovin izvlekli na kupe premočenega blaga
(Vsi fotografski posnetki: Mario Magajna)

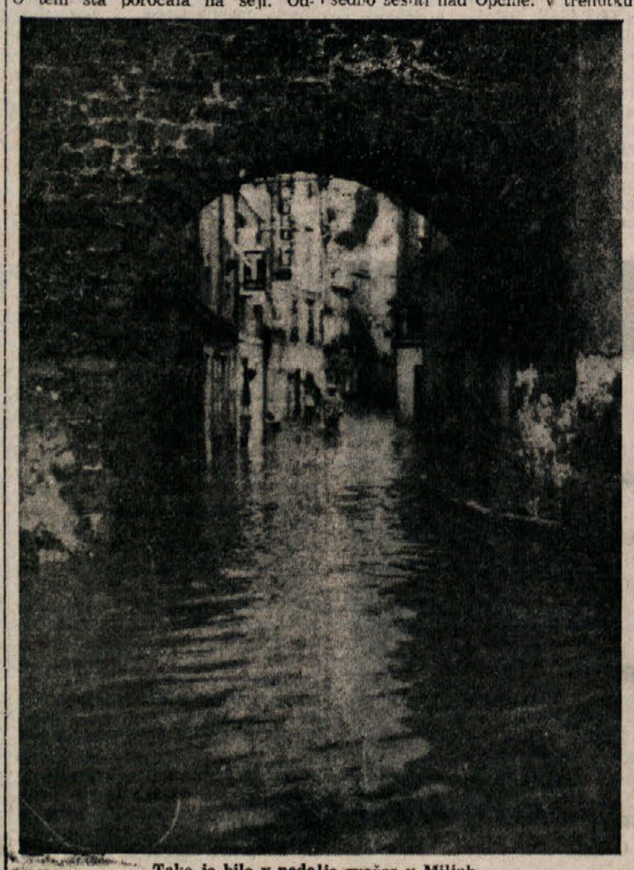

Tako je bilo v nedeljo zvečer v Miljah

Drevesa pred osnovno šolo na Opčinah po prehodu zračnega vrtinca

HUDA URA TUDI V OKOLIŠKIH KRAJIH

Razbesneli zračni vrtinec v nedeljo na Opčinah ruval in lomil drevesa in odkrival strehe

Najhujše pustošenje okrog križišča med Narodno ulico in Trbiško cesto - Polomljene veje pretrgale žice električne napeljave - Velike težave v prometu - Poplave in velika škoda tudi na območju Milj

Nenavadno obilen naliv, ki je v nedeljo izzval takšno zaskrbljenost in strah v mestnem središču ter povzročil tudi ogromno škodo, je imel na podeželju, na srečo, nekoliko manj dramatičen učinek. Voda je na Krasu tak ali drugače našla pot v kamnito in luknjičasto podzemlje ter se porazgubila brez hujših posledic. Zato pa je za trenutke pravega strahu in za izdatno škodo poskrbel zračni vrtinec, ki je zajel ozek pas Opčin ter se s posebno uničevalno silo znesel nad predelom Opčin okrog glavnega križišča med Narodno ulico in Trbiško cesto. Ruval in lomil je debela drevesa kot bi bila trava ne bilke ter poškodoval nekaj streh.

Čeprav je skoro nenehno lilo vso noč in ves dopoldan, se je okrog poldne nebo še bolj stemnilo. Oblaki so bili tako nizki in tako črni in so se tako hitro podili čez hrib prek Obeliska da se je zdelo, kot da bi se morali vsak čas dobesedno sesuti nad Opčine. V trenutku je čudno in silovito zapihalo — nekje v smeri z vzhoda proti zahodu je pridivjal zračni vrtinec. Vse je trajalo le kako slabo minuto, a za sabo je pustilo pravo razdejanje. Marsikdo se sprva sploh ni zavedel, za kaj pravzaprav gre, ko pa je pogledal skozi okno, je kar obnemel ob neverjetnem prizoru. Debele odlomljene veje so ležale vsevprek, tu in tam pa so ležala na tleh, ali pa naslonjena na hiše in na pol porušene zidove ali stebre glavnih vhodov debela drevesa. Najhujše je bilo, kot rečeno, pri glavnem križišču. Na vrtovih vseh okoliških vil je vladalo pravo opustošenje. Posebno škodo je vrtinec povzročil v vili Alipia Mugnaionija na številki 6 Narodne ulice, kjer se je visok iglavec zrušil na streho, jo delno odkril, da je nato voda vdrla še v notranje prostore, ki so jih, sicer med najhujšim nalivom delno prekrili z najlonskimi prevlekami. Debela drevesna krošnja je nato zdrsela s streche na manjšo lesno hišico in jo preklala na dvoje. Precej škode je bilo tudi v bližnjih vilah. Izrulo ali polomilo je na desetine in desetine dreves. Vejevje je potrgalo tudi žice električne napeljave in je bi. zaradi tega ves predel v temi skoraj do včeraj opoldne, ko so uslužbenci občinskega podjetja končno popravili okvare. Ker ni deloval semafor na križišču, so morali promet urejevati redarji.

Zračni vrtinec je na svoji poti zajel predel, ki vodi mimo openskih osnovnih šol (tudi na vrtu šole je izrul nekaj debelih dreves) proti orožniški postaji in naprej proti Pikelcu. Kaže, da je po pustošenju na začetku Narodne ulice moč vrtinca nekoliko pojenjala, kajti med svojo nadaljnjo potjo ni povzročil več take škode, čeprav so tudi pri Pikelcu in še naprej ležale veje in številni razbiti strešni korci.

Dramatične trenutke so doživljali v nedeljo tudi v Miljah. Mesto je bilo pod vodo in izolirano, ker so bile dohodne ceste poplavljene. V nekaterih predelih je prišlo do zemeljskih usadov, ki so ovirali promet tudi včeraj, medtem ko so si skupine delavcev prizadevale, da bi jih odstranile.

V okolici je voda, kot rečeno, sproti odtekala v podzemlje. Le tu pa tam je vdrla v kakšno klet ali pa se zbirala v velike luže, ki so delno ovirale promet. Vse to deževje pa prav gotovo ni pogodu kmetovalcem, ki si za svoje pridelke želijo sonca. Najbolj bodo preobilico vode občutili vinogradi, za katere bi moralo biti sedaj posebno sončno, če si želimo, da bo grozdje pravilno zorelo.

Pokrajinski svet se bo sestal že 12. septembra

Tržaški pokrajinski odbor je posvetil sinočnjo redno tedensko sejo poleg običajnemu nizu pravnih vprašanj, ki zadevajo redno delovanje uprave, razna javna dela, zlasti na cestah in šolskih poslopjih in pristojnost pokrajine na področju skrbstva in umskega zdravja, tudi nekaterim zadevam določnejšega političnega značaja.

Posebej so odborniki proučili razveljavitev sklepa pokrajinskega sveta o pravici slovenskih svetovalcev do rabe materinščine po Osrednjem nadzornem odboru in ukrepe, upravne in pravne narave, ki jih bo odbor predlagal svetu, da se tej nepravilni odločitvi upre.

Tržaška občina sporoča, da bo Rižarna zaradi škode, ki jo je povzročilo nedeljsko neurje in ki jo bo treba v prihodnjih dneh popraviti, ves teden zaprta.

Zaradi pomembnosti tega vprašanja in glede na še nekatere ukrepe, ki je primerno, da o njih razpravlja in odloča pokrajinski svet, kot je mednarodno srečanje psihiatričnih operaterjev, ki bo v našem mestu od 14. do 18. septembra v priredbi italijanskega in mednarodnega združenja demokratičnih psihiatrov ter glede na potrebo imenovanja pokrajinskih predstavnikov v nekatere ustanove, je levičarski odbor sklenili sklicati skupščino pokrajinskih svetovalcev že 12. septembra.

Razna obvestila

Zgoniška občinska uprava obvešča, da bo sprejela v začasno službo od 5. septembra 77 dalje, za šolsko leto 77-78, vzgojiteljico v občinskem otroškem vrtcu. Zainteresirane morajo predložiti prošnjo na navadnem papirju na občinsko tajništvo do 12. ure, 17. avgusta 77. Podrobnejša pojasnila na tajništvu občine.

Slovenska prosvetna zveza obvešča, da je njena nova telefonska številka 767-303.

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu obvešča starše, da bo povratek deklic iz kolonije v Nabrežini v petek, 26. t.m., in sicer bodo deklice v Trstu, na Trgu Oberdan, okrog 12. ure. Iz okoliških vasi: z Opčin, Proseka itd., naj pridejo starši direktno v Nabrežino v petek zjutraj po 10. uri.

Tržaški čebelarski konzorcij priredi v soboto, 10. in v nedeljo, 11. septembra dvodnevni poučni izlet v Castel Maggiore in Faenzo (Emilija). Informacije dobijo interesenti pri inšpektoratu za poljedelstvo, Ul. Milano 19, I. nadstr. (tel. 7702381) od četrtka dalje. Vpisovanje se zaključi nepreklicno 31. t.m.

DANES V DVORANI TRGOVINSKE ZBORNICE

ZAČETEK 18. MEDNARODNEGA TEČAJA O PREVOZIH V EGS

Trajal bo do 2. septembra - «Položaj Trsta v prometu med EGS in vzhodno Evropo», ena izmed glavnih tem tečaja

Danes ob 9.30 bo v dvorani trgovinske zbornice otvoritvena svečanost ob začetku 18. mednarodnega tečaja o organizaciji prevozov v Evropski gospodarski skupnosti. Otvoritvi bosta prisostvovala Richard Burke, odgovorni za prevoze pri komisiji EGS, in poslanec Costante Degan, podtajnik za prevoze. Predavanja bodo na tržaški univerzi od jutri dalje do 21. septembra.

Letošnji tečaj je posvečen problematiki mešanih prevozov in se ga bodo udeležili številni strokovnjaki iz Jugoslavije, Poljske, Grčije, Španije ter celo iz držav južne poloble. Precej prostora bodo namenili preučevanju prometa glede na pristaniške strukture in glede na položaj Trsta v odnosih med EGS in Vzhodno Evropo.

S tega vidika je pomembna za naše mesto prisotnost podtajnika Degana in komisarja EGS Burkeja; slednji se bo soočil z zmogljivostjo našega pristanišča in s problemi glede na načrte EGS za promet v mejah skupnosti in izven nje.

Koncert pianista Edwarda A. Pinderja

V petek, 26. avgusta bo v cerkvici sv. Silvestra v okviru «Glasbenih srečanj» koncert angleškega pianista Edwarda A. Pinderja. Mladi pianist biva v Varšavi in igra pretežno glasbo iz romantične dobe, predvsem pa njenega najuglednejšega zastopnika F. Chopina. V Trstu se bo predstavil z obširnim repertoarjem poljskega mojstra, v koncert pa je vključil ta dela: 24 preludijev iz opusa 23 in balade: št. 1 v g-molu op. 23, št. 2 v F-duru op. 38, št. 3 v a-molu op. 47, št. 4 v f-molu op. 52.

Koncert se bo začel ob 21. uri, vstop bo prost.

V trenutku nerazsodnosti s kladivom udarila moža

V trenutku nerazsodnosti, je v nedeljo zgodaj zjutraj 50-letna Alessandra Bianchi s kladivom močno udarila po glavi 56-letnega moža Eugenia, ki je mirno spal. V stanovanje na Alpinski cesti 17 na Opčinah, so nemudoma prihiteli bolničarji Rdečega križa, ki so nesrečneža takoj odpeljali v tržaško bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti približno 20 dni. Bianchi je izjavil in to izjavo so sosedje tudi potrdili, da sta bila on in žena v zelo dobrih odnosih, Bianchijevo pa so medtem sprejeli v psihiatrično bolnišnico.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. št. 732-627.

TRAGIČNA VEST IZ SLOVENIJE

Mati in sinček iz Boljunca izgubila življenje pri prometni nesreči

Žalostna vest je globoko odjeknila v vasi, kjer sta bila pokojna zelo poznana in priljubljena

V Boljuncu in v vsem Bregu je včeraj globoko odjeknila tragična vest, da sta v nedeljo pri hudi prometni nesreči na magistralni cesti Ljubljana - Zagreb izgubila življenje 39-letna Ivana Stariha por. Pregarc in njen 14-letni sin Robers, teže ranjen pa je bil še desetletni sin David.

Do nesreče je prišlo malo pred 11. uro dopoldne v bližini vasi Karteljevo nedaleč od Novega Mesta. Osebni avtomobil fiat 500 tržaške registracije, ki ga je proti Zagrebu vozila Pregarčeva, je v bližini že omenjene vasi silovito trčil v nasproti vozeči ford taunus nemške registracije, ki ga je vozil jugoslovanski državljan Čedomir Mitrović, doma iz Grocke v Srbiji, ki se je z družino vračal v tujino, kjer je zaposlen. V hudem čelnem trčenju sta na kraju nesreče izdihnila voznica fiata in njen 14-letni sin Robers, teže ranjen pa je bil še sin David, ki je bil v avtu. V taunusu so se poleg voznika Mitrovića ranili še njegova žena in dva otroka, njihovo zdravstveno stanje, vsaj po prvih podatkih, pa ni zaskrbljujoče. Malega Davida pa so zaradi hudih udarcev v glavo in v druge dele telesa, z rešilcem nemudoma prepeljali v bolnišnico v Novo Mesto. Zvečer pa smo zvedeli, da so ga premestili v ljubljansko bolnišnico in da se je njegovo

Ivana Stariha por. Pregarc

zdravstveno stanje v zadnjih 24 urah znatno izboljšalo.

Kako je prišlo do te hude nesreče, še ni znano. Izvedeli smo le to, da je bil ob tisti uri na magistralni cesti Ljubljana - Zagreb promet zelo gost in da je voznik Mitrović v trenutku nesreče vozil po levi polovici ceste, kar bi lahko kazalo na to, da je pričel ali pa končal prehitevanje. Vsekakor so vzroki nesreči še precej nejasni, dejstvo pa je, da sta avtomobila silovito čelno trčila na precej širokem in ravnem cestišču.

Kot smo že omenili, je tragična vest o hudi nesreči žalostno odjeknila v Boljuncu, kjer je družina pokojnih zelo dobro znana in priljubljena, saj je mož oziroma oče žrtev, Marino, lastnik mesnice. Ivana ni bila po rodu domačinka, ampak je bila rojena v Vidošičih pri Novem Mestu in se je preselila v Boljunec takoj po poroki. V nedeljo pa je bila z otrokoma namenjena na krajši dopust v rojstni kraj. Mali Robers, ki je letos končal 2. razred nižje srednje šole v Dolini, je bil zelo dobrega in živahnega značaja; zadnje čase je rad smučal, skupaj z bratcem Davidom, ki je dokončal 4. razred osnovne šole, pa je igral minibasket v domačem športnem društvom.

14-letni sin Robers

Kino

MIRAMARSKI PARK: «Luči in zvoki» Predstavi: ob 21.00: «Der Kaisertraum von Miramar» (v nemščini); ob 22.15 «Il sogno imperiale di Miramare» (v italijanščini). Prevoz z motornim čolnom od pomola Audace do grljanskega portiča (ob 19.50 in 21.20). Po predstavi iz grljanskega portiča dva povratka.
Ariston 21.30 «Providence». Režija Alain Resnais. Dirk Bogarde. Barvni film.
Mignon 15.00 «Il Corsaro Nero». T. Hill, Bud Spencer. Barvni film.
Nazionale 16.30 «Il dragone nero». Barvni film.
Grattacielo 16.00—22.00 «La stanza del vescovo». Ugo Tognazzi, Ornella Muti. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.
Excelsior 16.30 «Vizi privati e pubbliche virtù». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Fenice 16.30 «Il gatto dagli occhi di giada». Corrado Pani. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.
Eden 17.00 «La polizia è sconfitta». Mariel Bozzuffi, Riccardo Salvino. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.
Ritz 17.00 «Professioniste della strada». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Cristallo 16.30 «Bestialità». E. M. Salerno. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Aurora 16.30 «L'Etrusco uccide ancora». Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.
Capitol 16.00 «Anche gli angeli mangiano fagioli». Barvni film.
Moderno 16.00 «La trappola di ghiaccio». Walt Disney.
Filodrammatico 16.00 «Venus — femmina erotica». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Ideale Danes zaprto.
Impero Danes zaprto.
Vittorio Veneto 17.00 «Quella strana ragazza che abita in fondo al viale» Jodie Foster, Martin Sheen. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Astra 16.30 «Il ritorno di Zanna Bianca». Franco Nero, Virna Lisi. Barvni film.
Volta (Milje) Zaprto do petka.

Včeraj - danes

Danes, TOREK, 23. avgusta
ZDENKA
Sonce vzide ob 6.15 in zatone ob 20. uri. — Dolžina dneva 13.45 — Luna vzide ob 15.39 in zatone ob 00.
Jutri, SREDA, 24. avgusta
JERNEJ

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 22,3 stopinje, najnižja 16,8, ob 13. uri 22 stopinj, zračni tlak 998,6 mb ustaljen, vlaga 67 - odstotna, nebo 7/10 pooblačeno, dežja je padlo 85,6 mm, veter 25 km na uro jugozahodnik, morje razgibano, temperatura morja 23,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 22. avgusta 1977 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo pa je 15 oseb.

UMRLI SO: 78-letna Giuseppina Barut vd. Frani, 65-letni Rodolfo Ursic, 67-letna Bernardina Lucatelli vd. Lauri, 73-letna Ginovanna Corenich vd. Cuervo, 71-letni Romano Danielis, 63-letni Bruno Biagini, 77-letni Valerio Zannier, 67-letni Guido Sblatero, 89-letni Antonio Radivo, 71-letni Vladimiro Dobrina, 64-letna Veronica Skrvarc por. Marsetti, 74-letni Umberto Fabbro, 90-letni Guido Dorligo, 82-letna Maria Sancin vd. Sancin in 66-letni Giuseppe Lubini.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Settefontane 39, Trg. Unità 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Drevored XX. Septembra 4 in Ul. Bernini 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Drevored XX. Septembra 4 in Ul. Bernini 4.

Prispevki

Vesela družba v Nabrežini daruje 20.000 lir za sekcijo Slovenske skupnosti Devin-Nabrežina.

V počastitev spomina pok. Franca Grgiča darujeta Marija in Rudolf Kalc (Padriče) 4000 lir za ustanovo za slepce Rittmeyer.

Ob 9. obletnici smrti dragega očeta daruje hči Marija z družino 5000 lir za Skupnost Družina Občine.

POPRAVEK

18.8.1967 18.8.1977

Ob 10. obletnici smrti našega dragega očeta in nonota

Viktorja Sedmaka

se ga spominjajo:

sin Zmago, Miranda, Elvi in Franko.

✝

V nedeljo, 21. avgusta, sta v hudi prometni nesreči izgubila življenje

IVANA in ROBERS PREGARC

Žalostno vest sporočajo: mož Marino, sin David, mama, sestre, bratje in drugi sorodniki.

Datum in uro pogreba bomo javili naknadno.

Boljunec, Metlika, 23. avgusta 1977

OBRAČUN DELA PROSVETNIH DRUŠTEV IN SKUPIN

Uspehi v pretekli sezoni naj bodo spodbuda za še pestrejšo dejavnost

Najbolj živahno je bilo delovanje pevskih zborov - Za nadaljnjo poživitev ljudske kulture je potrebno večje vključevanje mladine

V letošnjih poletnih mesecih ni bilo veliko kulturno-prosvetnega delovanja. Lahko bi rekli, da ga je bilo precej manj, kot smo ga bili vajeni prejšnja poletja z raznimi šagrami in podobnimi pobudami. Pevski zbori, dramske in folklorne in druge kulturno-amaterske skupine so si očitno privoščile počitnice. Zakaj bi si jih tudi ne, saj so imele v letošnji redni sezoni toliko nastopov, kot že dolgo ne. Od lanskega septembra do konca letošnjega julija skoraj ni minil dan brez večje ali manjše kulturno-prosvetne prireditve, tako na podeželju, kot v mestu (tu seveda znatno manj).

Sedaj, ko se prosvetna društva in skupine skupaj s svojo krovno organizacijo Slovensko prosvetno zvezo pripravljajo na novo sezono in jih seveda čakajo nove, še zahtevnejše naloge, nam je lahko tudi nadvse uspešen in bogat obračun pretekle sezone koristen kažipot na nadaljnji poti.

Najsvetlejša točka našega dosedanjega ljudskega kulturnega delovanja na Tržaškem (in isto bi lahko rekli tudi za Goriško) je bila dejavnost pevskih zborov. Zborovsko petje je v zadnjih dveh letih doživelo nekakšen preporod. Zbori, ki so se z leti izčrpali ali pa že utihnili, so ponovno oživeli ter se znatno pomnožili in pomladili (vsaj nekateri). Na Tržaškem je v pretekli sezoni redno vadilo in nastopalo sedemnajst zborov, ki so vključeni v SPZ. Ob tem je treba dodati, da bi bilo to število še večje, če bi ne bilo pomanjkanja strokovnega pevovodskega kadra. To postaja dejansko ena glavnih šibkosti zborovskega delovanja, čeprav je SPZ uvedla pred tremi leti tečaj za pevovodje, ki se dokaj uspešno nadaljuje in ki je že pokazal prve sadove.

Skupno so tržaški pevski zbori imeli okrog 180 nastopov. Najbolj pestra in živahna je bila dejavnost dolinskega pevskega zbora «V. Vodnik», ki ga vodi Ignacij Ota in ki je imel v pretekli sezoni okrog 30 nastopov, kar pomeni poprečno po tri nastope na mesec. Zelo bogato in uspešno je bilo tudi nastopanje kriškega moškega pevskega zbora «Vesna», ki ga vodi Frančko Žerjav, openskega moškega pevskega zbora «Tabor», ki ga vodi Sveto Grgič, nabrežinskega zbora «Gruden», ki ga vodi Radovič ter moškega zbora «Venturini» od Domja pod vodstvom Tavčarja. Poglavje zase je seveda Tržaški partizanski pevski zbor, ki si je v svojem razmeroma kratkem življenju nabral toliko priznanj, da bi bilo predolgo jih naštevati. Med največje uspehe v zadnjem obdobju si vsekakor šteje navdušujoči nastop na dunajski univerzi ter podelitev priznanja s strani tržaške občinske uprave.

Poleg manjših pevskih nastopov v okviru društvenih prireditev je bilo tudi nekaj večjih in pomembnejših prireditev, ki jih je organizirala Slovenska prosvetna zveza. Poleg že tradicionalnih zborovskih revij «Primorska poje», na kateri je nastopilo nad 80 zborov, porazdeljenih v sedem skupin, in mladinske revije «Naša pomlad» z nastopom štirinajstih mladinskih in otroških pevskih zborov, so imeli poseben pomen pevski večeri «Mladi za Benečijo», nastop puljskih skupin v Trstu in tržaških v Pulju pod naslovom «Pesem nas združi» ter prva zborovska revija slovenskih in italijanskih pevskih zborov «Pesem v prijateljstvu».

V kratkem bo kulturno-prosvetno življenje po naših krajih spet polno zaživelo. Poleg zborov bo pričela z dejavnostjo folklornega skupina «Stu ledi», ki je obogatila svoj repertoar z novimi plesi, nadaljevala z zbiranjem notnega materiala, uspešno nastopila z nekaterimi svojimi člani na tečaju v Ljubljani ter uspešno nastopala pri nas, v matični domovini in širom naše dežele. Prav tako bodo pričele z delom dramske skupine v okviru širše in sodobneje zasnovane dramske dejavnosti, ki se pa še zmerom ni izvleka iz krize. In spet bodo zaživele druge oblike kulturno-prosvetnega ustvarjanja in izživljanja, od fotoamaterskega dela do filmske in drugih dejavnosti. Pri vsem tem pa si bo treba zastaviti nove cilje ter to dejavnost bolje vzklejevati z dejavnostmi šole ter drugih dejavnikov našega družbenega in kulturnega življenja. Seveda pa si društva s Slovensko prosvetno zvezo na čelu pri tem pričakujejo večjo udeležbo in pomoč naših ljudi, v prvi vrsti pa študirajoče mladine, ki je še zmerom vse preveč odmaknjena od našega ljudsko-kulturnega življenja.

POPRAVEK

V nedeljski številki PD je v poročilu v sobotni manifestaciji v Ižarni pomotoma izpadlo, da je bila prisotna tudi štiričlanska delegacija tržaškega pokrajinskega odbora s podpredsednikom Martonejem na čelu.

ODPRAVA NEZAKONITEGA POIMENOVANJA

Odstranili table z imeni ulic v begunskem naselju v Sesljanu

Devinsko-nabrežinska uprava je to zahtevala že vrsto let

Dokler so bile naše vasi majhne in se ni število prebivalcev bistveno spremenjalo, so imela bivališča dovolj zaporedne številke. To stanje se v večini naših vasi ni spremenilo, so pa kraji, kjer zaporedne številke ne zadoščajo več, saj se je v zadnjih letih ogromno gradilo, zato so morali k številkam dodati še črke. V nekaj letih pa se s takim načinom izgubi vsa preglednost. V Sesljanu smo prišli do takega ekstremnega stanja, da imamo ob številkah črke do «t». Lahko si sami mislimo, kaj pomeni vse to za poštno upravo in za vse tiste, ki morajo koga poiskati na podlagi samega naslova.

Edina rešitev bi bilo v poimenovanju ulic, to pa je povezano s precejšnjimi izdatki, ki si jih naše pasivne občine za sedaj ne morejo privoščiti. Pred leti je prišlo do takega poimenovanja brez vednosti občinske uprave v begunskem naselju S. Mauro v Sesljanu. Občina je ostro protestirala, saj je ta poteza še povečala zmedo, ker je tako prihajalo do dvojnih naslovov, izbor imen pa ni bil med najboljšimi. Table so prekrili s papirjem, dež in čas pa je pripomogel, da so imena postala ponovno vidna. Na občinskih sejah so razni svetovalci večkrat zahtevali, da se spoštuje občinski sklep o prepovedi tega poimenovanja.

Vrhunec vsega tega je bil pred nekaj meseci, ko je nova občinska uprava dala begunski organizaciji rok enega meseca, da table odstrani. Ko smo si pred dnevi ogledali naselje, smo ugotovili, da so sklep občine izvršili, le na domu onemoglih še sameva stara tablica.

S tem je problem protizakonitega poimenovanja rešen, v bližnji bodočnosti pa se bo morala občinska uprava soočiti s celotno problematiko poimenovanja. Denarna sredstva bodo najtrši oreh, mislimo pa, da jih do treba dobiti, saj se položaj z novimi gradnjami iz dneva v dan slabša. Čas bi tudi bil, da bi se spomnili naših zaslužnih mož, prav tako bi bila neprecenljiva škoda, da bi stara ledinska imena šla v pozabo. Pri vsem tem pa bi morali upoštevati tudi nacionalno stvarnost, da ne bi prišlo do neumestnega nacionalističnega vsiljevanja.

IZ POLETNEGA CENTRA

Otroci pisali sovrstnikom v Benečijo

V otroškem poletnem centru v dijaškem domu «Srečko Kosovel» je bilo včeraj manj živo kot običajno. Vsi so bili še pod vtisom močnega neurja in jutranji temni oblaki niso obetali nič boljšega vremena. Otroci so se zato držali v zaprtih prostorih, tam so večji del časa risali, predvsem so se ukvarjali z ustvarjanjem lepljenk. Fotografski krožik centra, o katerem smo že poročali, se je okrog poldne, ko se je prikazalo sonce, odpravil na «teren», verjetno so šli fotografirat posledice močnega dežja in prav gotovo jim ne bo zmanjkalo zanimivega gradiva.

Pomembna vest iz otroškega centra pa je, da so včeraj otroci pisali pismo svojim sovrstnikom v Beneško Slovenijo, saj je mnogo beneških otrok ta čas na «mladi briezi». Iz centra v dijaškem domu so sporočili in opisali, kako jim poteka čas, kaj delajo, s čim se igrajo, tržaški otroci pa bi radi čimprej dobili od svojih beneških sovrnikov odgovor. Radi bi namreč zvedeli, kako se njim na «mladi briezi» godi.

Vsekakor je ta pobuda zelo zanimiva in koristna, saj je s tem tržaški otrok že v mladih letih seznanjen z beneško stvarnostjo, pa čeprav skozi prizmo otroškega očesa.

Vodstvo poletnega centra sporoča še, da organizira za petek srečanje s starši in vsemi tistimi, ki jih zanima delovanje centra. Animatorji bodo posredovali svoje izkušnje, a želijo, da tudi drugi pristopijo k problematiki vzgoje, ki je predvsem v mladih letih temeljnega značaja za ves bodoči razvoj.

SREČANJE NA SEDEŽU POKRAJINE

Razpuščeni otroški vrtci ONAIRC morajo čimprej pod državno upravo

Predstavniki občin in sindikatov izrazili potrebo po usklajeni akciji na tem področju

V petek, 19. avgusta, je bilo na pokrajini srečanje med pokrajinskim odbornikom za vzgojo Spadarom, predstavniki miljske, dolinske, devinsko-nabrežinske in repentabrske občine ter predstavniki sindikalne federacije CGIL, CISL, UIL. Na sestanku so razpravljali o razpustitvi otroških vrtcev, ki jih je doslej upravljala ustanova ONAIRC in ki bodo prišli z novim šolskim letom pod državno upravo.

Predstavniki občin in sindikatov so izrazili potrebo po koordinirani akciji krajevnih ustanov in sindikalnih organizacij na tem področju, zaskrbljeni pa so, ker ni bil še objavljen dekret o razpustitvi vrtcev ONAIRC. Zamuda bi lahko povzročila precej preglavic vzgojnemu osebju, kajti, če se ne bo položaj razjasnil do začetka šolskega leta, bi lahko prišlo do velikih težav in nevšečnosti. Vzgojno osebje namreč ne bi bilo več zaposleno pri ustanovi ONAIRC, hkrati pa ne bi vzgojiteljev smatrali že za državne uslužbence.

Vsi udeleženci sestanka so nato izrazili potrebo, da začne delovati vseh 51 otroških vrtcev naše pokrajine, ki jih je upravljala ONA IRC, že ob začetku novega šolskega leta, pod državno upravo. Za primerno ureditev vrtcev bi morale poskrbeti občine, katerim bi nudila dežela svojo finančno podporo.

V prvih dneh septembra se bodo predstavniki občin in sindikatov spet sestali s pokrajinskimi upravitelji, da bi ocenili položaj.

Deroča voda je porušila tudi oporni zid gostilne ob nogometnem igrišču pri Sv. Ivanu

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

POISKATI ODGOVORNE ZA KAPPLERJEV POBEG

V četrtek se bo občinska uprava poklonila žrtvam nacifašizma

«Pojavu nasilja, kriminala, napada na demokratične ustanove države, pokolov in umorov, ugrabitev in izsiljevanj se je sedaj pridružilo še ponižanje zaradi pobega, ki žali občutljivost tistega dela italijanskega ljudstva, ki je verovalo v obnovo svobode in demokracije, za katero se je borilo.» To so besede, ki jih je na začetku včerajšnje seje občinskega sveta izrekel župan Pasquale De Simone, ko je opredelil stališče o pobegu nacističnega zločinca. Če bo Rudolf Hess v Spandauu prestal dosmrtno ječo zaradi odgovornosti nacističnega režima, potem bi moral prestati dosmrtno ječo tudi Kappler, ki ni bil kaznovan zaradi zločinov režima, ampak zaradi zločinov, ki jih je sam storil. Župan je svoja izvajanja zaključil s pozivom na sodelovanje pri pobudah, ki jih bo občina priredila v četrtek na gradu, kjer so streljali talce, ter pred židovsko sinagogo.

Po županovi izjavi se je razvila krajša razprava, v katero je najprej posegel socialist Mario Del Ben. Dejal je, da ne verjame uradnim izjavam o prenašanju kovčka s kolesci in da vzbuja zaskrbljenost dejstvo, da ne moremo izvedeti resnice o dogodku. Gre za enega izmed dogodkov, ki od leta 1968 dalje vznemirjajo demokratične sile. Del Ben je nadalje dejal, da je Kapplerjev pobeg sramota za Italijo, ker se zaradi njega v inozemstvu norčujejo iz Italije. Sokrivci za Kapplerjev pobeg živijo v tujini in žal tudi v Italiji. Krivdo za pobeg nosijo predvsem od države ločena telesa, ki s svojim ravnanjem ne delajo čast republiški ureditvi.

Liberalec Sergio Fornasir je dejal, da ne gre za izjemno dejanje, saj se že vrsto let dogaja, da v Italiji bežijo kriminalci iz zaporov in ni zato nič čudnega, če lahko kdo zbeži tudi iz bolnišnice.

Republikanec Drufuca je zahteval, da se v zvezi z dogodkom ugotovi, kakšna je resnica in kdo je zanjo odgovoren.

Komunist Boris Cocianni se je pridružil županovim izjavam za sodelovanje na manifestacijah ter je podprl vse akcije, ki v zvezi s Kapplerjevim pobegom spodbujajo k aktivnemu protifašizmu.

Sejo so nadaljevali z vprašanji občinskih svetovalcev ter z odobritvijo sklepov, ki jih je občinski odbor sprejel na podlagi pooblastila občinskega sveta. Tako so se odločili popraviti otroške vrtce v Pevmi in v Ul. Cipriani ter pričeti urejevanje Ul. Garzarolli ter njeno povezavo z Ul. Cipriani. Za to delo so namenili 83 milijonov lir.

POGOVOR Z RAVNATELJEM OTELLOM SILVESTRIJEM

V goriški državni knjižnici je več kot 6000 slovenskih knjig, listov in revij

Skupno šteje knjižnica nad 300.000 knjig - V Gorici ena od redkih ohranjenih Dalmatinovih Biblij - Sodelujejo tudi z novogoriško knjižnico

Pred nekaj dnevi so zopet odprli goriško državno in mestno knjižnico, ki je bila v prvi polovici avgusta zaprta zaradi čiščenja in pospravljanja knjig. Podali smo se k ravnatelju knjižnice Otellu Silvestriju, da bi nam kaj povedal o delovanju knjižnice in o knjigah, ki so shranjene v njej.

Ravnatelj nam je najprej pojasnil, da gre pravzaprav za dve ločeni knjižnici, ki imata res skupen katalog, sta pa administrativno ločeni: tako imamo državno knjižnico, ki šteje okoli 243.000 knjig in mestno s 53.000 knjigami. V sklopu knjižnice deluje tudi tako zvani «Centro del sistema bibliotecario provinciale», ki razpolaga s 13.000 knjigami, katere daje na razpolago štiriindvajsetim občinskim knjižnicam, ki so v vsaki občini naše pokrajine in trem mestnim podružnicam knjižnice. Te so v Stražicah, na Rojcah in v Ločniku, v kratkem pa nameravajo odpreti novo podružnico pri Sv. Ani.

Skupno ima torej goriška knjižnica nad 300.000 knjig. Od teh jih okoli 6.000 hranijo v zbirki Slavica, kjer so shranjene izključno knjige slovenskih avtorjev in slovenski prevodi italijanskih del. Približno tisoč slovenskih prevodov iz drugih jezikov ter knjig ostalih jugoslovanskih narodnosti je razkropljenih po ostalih zbirkah. Tudi pri nabavi novih knjig, nam je povedal ravnatelj Silvestri, daje knjižnica prednost originalnim delom slovenskih avtorjev in ne prevodom iz tujih literatur.

O tem smo se tudi sami prepričali, ko smo lahko malo pobrskali po policah, kjer so spravljene slovenske knjige. Razmeroma bogat je izbor iz slovenske literature, ki vsebuje zbrana dela skoraj vseh največjih pesnikov in pisateljev. Precej je tudi zgodovinskih, nekaj manj pa znanstvenih in strokovnih del. Poleg številnih novih knjig so pritegnile našo pozornost nekatere zelo stare knjige, ki se hranijo v knjižnici. Med drugimi smo zasledili tudi pravo dragocenost: gre namreč za enega od redkih ohranjenih izvodov Biblije Jurija Dalmatina, ki je bila izdana leta 1584 v Wittembergu, z naslovom «Sveti preroki v' slovenski lesik tolmazheni». Ravnatelj Silvestri nam je povedal, da bo ta knjiga vključena v razstavo približno 600 knjig iz XVI. stoletja, ki jo nameravajo prirediti v kratkem. Omenil nam je tudi, da se hranijo v posebni omari goriške knjižnice številni srednjeveški rokopisi, med katerimi je tudi nekaj takih, ki vsebujejo zanimive novice o slovenskih krajih in ljudeh v tedanjih časih.

Tudi iz nekoliko novejših časov ne manjkajo zanimivosti. Številna Sveta pisma iz 18. in začetka 19. stoletja, katerih avtorji so Jurij Japelj, Antonius Traun in drugi, razni molitveniki in mašne bukve iz iste dobe, slovenska Gramatika iz leta 1811 ter knjige kot n.pr. «Ustava in uprava ilirskih dežel» (1809-1813) so zelo pomembno zgodovinsko, jezikovno in literarno gradivo za spoznavanje naše preteklosti.

Pozanimali smo se tudi za slovenske revije in časopise, ki jih je v knjižnici mnogo, so pa pomešani med ostalimi publikacijami. Poiskali smo po policah in našli precej zanimivih naslovov. Navajamo jih, vendar z opozorilom, da gre le za del in ne za vse slovenske publikacije, ki jih hrani goriška knjižnica (v oklepaju so ohranjeni letniki): Novi Čas (od 1910 do 1974); Goriška straža (1919 - 1927); Edinost (1919-1928); Čuk na pal'ci (nekaj letnikov); Zbornik (1920 - 1928); Slovenka (nekaj letnikov); Goriški Slovenec (1919 - 1920); Mladika (1923); Prosveta (1922); Novi list (1929 in 1930 ter od 1948 dalje); Partizanski dnevnik (1944 - 1945); Soča (nekaj letnikov od 1948 do 1960); Demokracija (1947 - 1962); Katoliški glas (od 1949 dalje); Matajur (1950 - 1968 in 1971 - 1972); Primorski dnevnik (1959 dalje); Primorske novice (1959 dalje); Naši razgledi (od 1954 dalje). Danes prejema knjižnica redno poleg zamejskih časopisov in revij tudi razne časopise iz Slovenije. Te ji posreduje novogoriška Ljudska in študijska knjižnica, kateri pošilja goriška knjižnica v zameno svojo revijo «Studi Goriziani».

Kar se tiče sodelovanja z novogoriško knjižnico, je ravnatelj Silvestri poudaril velik pomen, ki ga imajo za obe knjižnici ne samo izmenjava publikacij, ampak predvsem skupna srečanja. Številni medsebojni obiski v zadnjih letih so gotovo pripomogli k izmenjavi izkušenj zlasti pa k zbližanju kultur dveh sosednih narodov.

Ravnatelja smo povprašali še po številu bralcev, ki zahajajo v goriško knjižnico. Odgovoril nam je, da je to glede na število prebivalcev zelo zadovoljivo. Razen poleti, ko je iz razumljivih razlogov manj bralcev, se knjižnice poslužuje okoli 1.500 ljudi na mesec. Med temi je v poprečju mnogo Slovencev, ki radi prebirajo slovenske pa tudi italijanske knjige. V veliki večini so gostje knjižnice dijaki in študentje, precej je tudi upokojencev, profesorjev, manj pa je uslužbencev in delavcev.

V sklopu državne knjižnice delujeta tudi poseben oddelek za dijake srednjih šol in pa fonoteka, ki je edina v mestu. Ima na razpolago okoli 500 plošč klasične in jazz glasbe, ki jih obiskovalci lahko brezplačno poslušajo na štirih gramofonih ali pa v posebnih slušalkah. Na ta način si knjižnica prizadeva, da bi čim več ljudi približala ne samo pisani kulturi, ampak da bi med prebivalstvom in zlasti med mladino širila zanimanje tudi za glasbo.

Drevi koncert češkega zbora «Kantilena»

Z nocojšnjim koncertom mladinskega zbora «Kantilena» iz Brna se praktično začenja letošnja koncertna sezona v Gorici. Koncert bo ob 21. uri v deželnem avditoriju v Ulici Roma, pokrovitelj je goriška občina.

Zbor «Kantilena» vodi Ivan Sedlaček, dobil je že precej priznanj v raznih krajih Evrope, v letu 1974 je dobil zlato kolajno na festivalu v Neerpeltu v Belgiji, v letu 1975 pa na festivalu mladinskih zborov v Celju.

Češkoslovaški zbor je na poti na tekmovanje pevskih zborov v Arezzu. V glavnem bodo mladi pevci imeli na sporedu polifonske pesmi raznih avtorjev, pa tudi nekatere češke narodne pesmi. Med avtorji beležimo tudi slovenskega skladatelja Jakoba Gallusa - Carniolusa.

Štiri delovna mesta v laboratoriju za higieno

Goriška pokrajinska uprava bo sprejela na delo za omejeno razdobje štiri osebe v pokrajinskem laboratoriju za higieno. Eno mesto je namenjeno kemičnemu asistentu z doktoratom iz kemije, drugo pa kemičnemu izvedencu z ustrezno diplomo. Za ostalj dve mesti pomožnih delavcev pa zadostuje nižja srednja šola. Zainteresirani naj oddajo prošnjo na kolkovanem papirju na pokrajinskem uradu za osebje do 15. septembra.

Odhod mladih iz Krmina na letovanje v Gorje

Petintrideset nasmejanih deklic in dečkov iz Krmina je odpotovalo včeraj zjutraj na tritedensko letovanje v Zgornje Gorje pri Bledu. Mladi Krminčani, med njimi je tudi nekaj tam živečih Slovencev, bodo v Gorjah preživeli zadnje počitniške tedne pred začetkom šolskega leta, navezali nove prijateljske stike s slovenskimi dečki in deklicami ter tako utrdili prijateljstvo med narodi. Podobno letovanje je že lani pripravila krminska občina v sodelovanju z občinsko skupščino v Novi Gorici.

Tudi to letovanje se uvršča v vrsto pobud za boljše spoznavanje ob meji, kot so pobratenja med obmejnimi kraji, kulturne izmenjave med Krminom in Brdi in tečaji slovenskega jezika v krminskih šolah.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Marzini, Corso Italia 39, tel. 2443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Centrale, Trg Repubblica 26, tel. 72341.

PO OBILNEM DEŽJU ZADNJIH DVEH DNI

Narasla Vipava povzročila precej škode na poljih in travnikih v Rupi in na Peči

V nedeljo je v Gorici padlo trideset milimetrov dežja - Poplavljene nekatere hiše v Rupi

Vipava je v svojem spodnjem toku preplavila bregove. Na naši sliki, ki je bila posneta na mostu državne ceste, je videti, kot da bi se pečanska cerkvica dvigala na otoku sredi jezera

Trideset milimetrov dežja v enem dnevu pomeni tudi za Gorico pravcat rekord. Toliko dežja ni padlo v enem dnevu že veliko časa. Če pomislimo, da je v Gorici od sobote do ponedeljka skoro neprestano deževalo, potem lahko ugotovimo, da je padlo še več od zgoraj omenjenih tridesetih milimetrov, saj je skoro nepretrgoma deževalo 48 ur. Včeraj zjutraj se je pokazalo sonce, vendarle so se kmalu spet pokazali oblaki in v popoldanskih urah je spet pričelo deževati. Ne sicer toliko kot v soboto in nedeljo.

O nevšečnostih za nedeljske in druge izletnike poročamo na drugem mestu. Prav gotovo je treba pripisati mokremu cestišču tudi vrsto prometnih nesreč, ki jih beleži današnja kronika. Gasilci pa niso imeli dosti dela, kot je običaj ob takih prilikah, ker je v mestu voda hitro in brez težav odtekala. Zaradi dobre kanalizacije in tudi ker leži Gorica visoko nad Sočo, v katero vodi ta kanalizacija, nismo bili priča prizorom, ki jih kronika beleži v soboto zvečer in v nedeljo v bližnjem Trstu.

Pač pa je deževje povzročilo precejšnje naraščanje rek in zaradi tega imamo ponekod tudi precej škode. Z jugoslovanske strani smo čuli, da sta izredno narasli Vipava in Lijak ter drugi potoki, ki se stekajo v Vipavo. Težave so imeli na zgornjem Vipavskem, kjer so bile prekinjene tudi nekatere cestne zveze in kjer je narasla voda preplavila bregove Vipave.

Ta je povzročila precej škode tudi v njenem spodnjem toku, ko preide z jugoslovanskega na italijansko ozemlje pri Peči. Domačini pravijo, da je voda narasla toliko kot ob hudi poplavi pred dvema letoma, ko je vdrla v nekatere hiše v spodnjem delu Peči in povzročila tudi precej škode.

Tudi včeraj je bilo tako. Vipava je pričela naraščati v zgodnjih dopoldanskih urah in kmalu prestopila bregove ter poplavila polja in travnike. Veliko škode je na koruznih in krompirjevih nasadih. Voda je naraščala in kmalu popoldne je že dosegla prve hiše, kjer so skušali domačini zaustaviti njeno naraščanje s tem, da so postavljali nasipe okrog hiš. Kljub temu pa je že včeraj popoldne voda preplavila nekatera dvorišča in tudi vdrla v Tomšičevo in Černicevo hišo, ki sta že bili prizadeti pred dvema letoma.

Pod Pečjo je narasla Vipava bila včeraj popoldne široka dobrih dvesto metrov, kar je dajalo čisto drugačni videz pokrajini. Iz vode so štrlela drevesa, koruzno listje, kaka osamela baraka za orodje. Sredi «jezera» je stala, pri mostu čez Vipavo na državni cesti Gorica - Trst, električna kabina. V vsem njenem toku proti izlivu v Sočo je Vipava preplavila bregove, v Gabrjah je že bila cesta do Pipanovega hleva precej pod vodo.

Narasla je seveda tudi Soča, saj je dva dni močno deževalo v vsej Soški dolini, bregov pa ni na goriškem področju prestopila.

Deževje pokvarilo poletne praznike

Prireditelji letošnjih poletnih praznikov, v prvi vrsti mislimo na prizadevne prosvetne in športne delavce na našem podeželju, nimajo sreče. Slabo vreme pošteno nagaja in skoro ni nedelje, ko ne bi dež pokvaril praznika. S tem so seveda oškodovana tudi društva, ki dobijo prav iz izkupička praznikov denar za svoje delo med letom.

Ob koncu prejšnjega tedna ni dež prizanesel Pevmčanom in Oslavcem, ki so imeli v načrtu «briški praznik» na Oslavju. V soboto zvečer se je sicer «na borjaču» zbralo še kar precej ljudi, ki so se nekaj časa, dokler ni spet pričelo deževati, vrteli ob zvokih narodno-zabavnega ansambla «Veseli planšarji». Morda bodo briški praznik ponovili.

V okviru tega praznika je bila v nedeljo zjutraj predvidena otvoritev trim steze v Pevmi. Zaradi dežja pa je bila tudi ta otvoritev odložena in kot so nam prireditelji dejali, se bodo s stvarjo spoprijeli kasneje, morda v začetku oktobra, ko še bo že pričelo šolsko leto.

Nič slabše in nič boljše ni bilo niti na drugih praznikih. Tokrat ni dež prizanesel niti oboževalcem avstrijskega cesarja Franca Jožefa, ki so se zbrali v Jasihu pri Krminu. Tirolska godba je v soboto zvečer le nekaj časa igrala maloštevilnim poslušalcem, tudi v nedeljo zvečer so tam imeli nekaj ljudstva, vendar je dež tudi stare cesarsko-kraljeve vojake in mornarje prisilil, da so ostali doma.

Včeraj zjutraj se je vreme nekoliko zjasnilo, po več kot dnevom in pol neprestanega dežja. Upajmo, da bodo vsaj zadnji avgustovi dnevi sončni.

ZARADI SPOLZKEGA CESTIŠČA IN SLABE VIDLJIVOSTI

V SOBOTO IN NEDELJO NA GORIŠKEM VEČJE ŠTEVILO PROMETNIH NESREČ

Smrtna nesreča v soboto zvečer v Krminu - Težave s čolnom na morju v nedeljo pred Gradežem

Črna kronika beleži v teh dneh na Goriškem številne hude nesreče, ki so že terjale eno smrtno žrtev in sedem ranjenih.

Smrtna nesreča se je pripetila v soboto zvečer v Krminu. Žrtev je 53-letni upokojenec Mario Roncalli, ki je bil gost krminskega doma za starčke. Okoli 22. ure se je iz Bračana vračal proti Krminu: hodil je peš, ob sebi pa je peljal kolo. Prav takrat je iz iste smeri privozil s svojo giulio alfa romeo 38-letni Mario Bellemira iz Trsta, Ul. Bergamino 28, Upokojenca najbrž ni pravočasno zagledal in ga je s svojim avtom silovito podrl na tla. Kljub hitremu posegu osebja bližnje bolnišnice je nesrečni Roncalli izdihnil že nekaj minut kasneje.

Na križišču državne ceste Gorica - Videm pri podvozu, ki pelje v Krmin, sta v nedeljo zvečer trčila dva avtomobila. Gre za autobianchi A 112, ki ga je upravljal 65-letni Krminčan Agostino Cavallini in za NSU prinz, za volanom katerega je sedel Cavallinijev someščan, 36-letni Rosario Certo. Slednji je pri trčenju zadobil številne udarce, zaradi katerih so mu v krminski bolnišnici nudili prvo pomoč in ga odslovili s prognozo okrevanja v 7 dneh. V krminsko bolnišnico so sprejeli tudi dve potnici iz prvega avtomobila: gre za 55-letno Graziello Bigot, ki so jo zaradi udarcev v glavo in prsni koš pridržali na desetdnevnem zdravljenju, ter za 65-letno Anno Antonelli, ki bo okrevala v treh dneh.

Hujša nesreča se je pripetila tudi na državni cesti med Krminom in Čedadom. 20-letni Alessandro Marcuzzi iz Štandreža, Ul. Trivigiano 29, je v bližini Corna di Rosazzo čelno trčil v traktor s prikolico, ki ga je upravljal 61-letni kmet Edoardo Riz iz Jasiha. Marcuzzija so zaradi rane na čelu sprejeli v krminsko bolnišnico na 8-dnevno zdravljenje, medtem ko je precej težje stanje njegovega sopotnika, 19-letnega geometra Giorgia Piasentiera iz Gorice, Ul. Cordaioli 35. Pretresel si je možgane in si zlomil čeljust, zaradi česar so ga s pridržano prognozo sprejeli v videmsko bolnišnico. Prav iz videmske bolnišnice so sporočili žalostno vest o smrti 37-letnega delavca Bruna Pelessona iz Krmina, ki je prejšnji teden postal žrtev hude nesreče na delu.

Dve osebi sta bili laže ranjeni v dveh nesrečah, ki sta v nedeljo popoldne povzročili precejšnjo gmotno škodo na treh vozilih. Na avtocestnem odcepu na Majnici sta zaradi mokrega cestišča čelno trčila fiat 128, ki ga je upravljal 28-letni Luciano Albini iz mesteca Rho in dostavno vozilo, v katerem se je vozil 37-letni Aldo Marassi iz Gorice, Majnica 409. Oba šoferja so v goriški splošni bolnišnici odslovili, potem ko so jima nudili prvo pomoč. Na istem mestu se je malo kasneje ponesrečil 18-letni Pierluigi Colleoni iz Bergama, ki je s svojim fiatom 126 privozil iz Gorice in ni pravočasno zapazil razbitin ostalih dveh vozil sredi cestišča. Zaradi nenadnega zaviranja je izgubil nadzorstvo nad vozilom, ki je trčilo v guard-rail in se nato prevrnilo.

Javna varnost pa nima dela samo s prometom na cesti, pač pa tudi na morju. Morska izvidnica orožnikov je morala v nedeljo reševati 40-letnega Paola Maritana, ki se je s svojim motornim čolnom znašel v težavah v vodah nekaj kilometrov od Gradeža. Pokvaril se mu je motor in razburkano morje mu je grozeče pretilo. Na srečo se je vsa dogodivščina srečno iztekla in so orožniki pripeljali pokvarjeno plovilo v pristan.

Policija našla ukradeni avtomobil

V Ulici Verdi v Ronkah so orožniki v nedeljo našli avto, ki so ga neznanci ukradli v noči med petkom in soboto v Štandrežu. Gre za fiat 850 z evidenčno tablico GO 44769, ki ga je gospodar Emil Paglavec parkiral v petek zvečer pred lastnim bivališčem v Ul. sv. Mihaela 69. Krajo je odkril v soboto zjutraj in nemudoma obvestil o tem goriško kvesturo. Avto je nepoškodovan in tudi v njegovi notranjosti ne manjka ničesar.

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 «Troppo nude per vivere». A. Ray, A. Brine. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 17.30—22.00 «Rappresaglia». R. Burton v vlogi polkovnika Kapplerja, M. Mastroianni. Barvni film

MODERNISSIMO 17.00—22.00 «Assassinio al galoppatoio». M. Rutoerford in R. Morley. Barvni film.

VITTORIA Danes zaprto. Jutri ob 17.00 — 22.00 «Il pistolero dell'Ave Maria». L. Mann. Barvni film.

CENTRALE Zaprto.

Tržič

PRINCIPE 18.00—22.00 «Saloon Kitty»

EXCELSIOR 18.00—22.00 «Una questione d'onore».

Nova Gorica in okolica

SOČA «Nora dirka», francoski film ob 18.30 in 20.30.

SVOBODA «Grizli», ameriški film ob 18.30 in 20.30.

DESKLE «Grešnica», italijanski film ob 20. uri.

V Radovišu v Makedoniji odpirajo nov rudnik bakra

Računi pravijo, da se izkoriščanje bakrove rude izplača
Rudnik bo začel delovati prihodnje leto in bo tretji v deželi

Že neštetokrat smo ugotavljali, da je Jugoslavija prirodno zelo bogata, da pa to bogastvo često ne pride do izraza, kajti velikanska rudna bogastva, ki se krijejo v zemeljskih slojih, so le mrtva bogastva, dokler jih ne začneš eksploatirati. V zadnjih desetletjih so v Jugoslaviji odkrili in začeli izkoriščati številne rudnike, odkrili pa so tudi veliko drugih ležišč, vendar je tudi za začetek takšnih del potreben ogromen kapital, ki ga ni vedno na razpolago. Tako se je dogajalo z rudnikom bakra v Radovišu v vzhodni Makedoniji, kjer so že pred davnim odkrili rudo, šele sedaj pa začenjajo odpirati rudnik.

Nedaleč od mesteca Radoviša v Makedoniji delajo s polno paro buldozerji pri odpiranju rudnika Bučim. Poleg Bora in Majdanpeka bo to tretji rudnik bakra v Jugoslaviji. Kaže, da gre za večji rudnik, kajti geolog Tome Zdravkovski, ki je bil imenovan za direktorja delovišča, pravi, da «Bučim je danes za jugoslovansko gospodarstvo to, kar je bil Majdanpek pred deseterimi leti.»

Radoviška kotlina je bila vedno znana po proizvodnji tobaka. Tod so v zelo dobri klimi in na odlični zemlji pridelovali zelo dober tobak, pa tudi mak, iz semena katerega se pridobiva opij. Toda pred 15 leti so tu v bližini odkrili rudnik železa. Gre za znani rudnik Damnijani, ki je znan po tem, da je površinski kop. Odprtje tega rudnika je začelo spreminjati razmere tega kraja, tako da je mestece Radoviš, sicer še vedno ostalo center za proizvodnjo tobaka in maka, hkrati pa se spreminja tudi v rudarski center. V neposredni bližini rudnika Damnijani so v gori Bučim odkrili še velikanske zaloge bakrene rude. Geologi sicer še niso zaključili vseh svojih računov, vendar menijo, da gre za stotine milijonov ton bakrove rude.

Ob odkritju tega, je logično, da se je začelo kmetijstvo, to se pravi pridelovanje tobaka in maka umikati pred «novo perspektivo», pred rudarstvom. In mnogi bivši pridelovalci tobaka so postali, postajajo ali bodo postali rudarji. Pri krajevnem zavodu za zaposlovanje so odprli šolo za strokovno preusmeritev, praktično za šolanje rudarjev. Že nekaj let je, odkar ta šola deluje, le da je od začetka imela bolj majhen dotok kmečkih ljudi. In vendar se je to izšolalo več sto novih rudarjev, več srednješolcev pa je po končani gimnaziji odšlo v Beograd ali v Zagreb na montanistiko, to se pravi na šolo za rudarske inženirje. Po približnih računih bo rudnik bakra zaposlovalo kakih 450 strokovnjakov.

Rekli smo, da so rudnik železne rude odkrili 1963. Verjetno so za bakreno rudo v Bučimu vedeli že prej, dolgo prej, toda šele 1965. leta so se začela resna raziskovanja in globinska vrtanja ter druga rudarska dela, ki so privedla do tega, da so do 1971. leta zbrali vse konkretne podatke za celoten «obračun», koliko rude je v gori, kakšna je njena kakovost in ali se eksploatacija rude izplača. In ugotovili so, da poprečna količina bakra v rudi znaša 0.45 odstotka, toda v rudi je tudi določena količina zlata, srebra in tudi železa, kar vse se bo v procesu eksploatacije izkoriščalo. Ti «dodatki» bodo krepko pocenili pridobivanje bakra oziroma eksploatacijo rude.

Ko so vse to preračunali, so ugotovili, da je izkoriščanje rudnika ekonomsko popolnoma upravičeno, pa čeprav bo prva naložba za odprtje rudnika znašala 750 milijonov dinarjev, za kritje katerih pa so najeli tudi nekaj tujih kreditov. Med drugimi sodelujejo v tem tudi ZDA z 22 milijoni dolarjev, Zahodna Nemčija pa z 20 milijoni, ostala sredstva je pač treba najti doma. Toda brž, ko bo začel rudnik obratovati, bo vsako leto dal najmanj 350 milijonov dinarjev dobička, to se pravi, da se bo začetna investicija izplačala že v nekaj letih, eksploatacija rudnika pa bo trajala nekaj desetletij.

Rudnik Bučim bi bili morali odpreti že v začetku letošnjega leta. Tako je bilo sklenjeno, toda iz raznih povsem upravičenih in objektivnih razlogov so se dela zavlekla, tako da bodo rudnik uradno odprli šele prihodnje leto, in sicer na makedonski nacionalni praznik Ilinden. V rudniku pa že sedaj delajo, kajti res je, da gre za površinski kop, toda tudi rudniške naprave zahtevajo veliko priprav.

Kakor predvidevajo sedanji, preventivni načrti bodo od prihodnjega leta pa vse do 1981 nakopali v rudniku po 4 milijone ton bakrove rude na leto, v naslednji fazi, ki bo trajala do 1985, bo znašala letna proizvodnja 5 milijonov ton, od 1985 dalje pa bodo nakopali bakrove rude po 7 milijonov ton na leto. To bo najvišja mera do izčrpanja rude. V prvi fazi bo ruda dajala 0,7 odstotka bakra, ker bodo pač začeli v najbogatejšem sloju, v drugi fazi bo ruda dajala 0,5 odstotka, v tretji pa že komaj 0,4 odstotka bakra. To se pravi, da se bo odstotek bakra v rudi manjšal, zato se bo pa večala količina izkopane rude, tako da bo vsako leto rudnik dal od 22.000 do 25.000 ton bakra na leto.

Vendar rudnik ne bo opremljen z vsemi napravami za predelovanje rude, pač pa bodo v Bučimu predelovali tako imenovani bakreni koncentrat. Ta bo vseboval približno 22 odstotkov bakra. Nadaljnje predelovanje bakrovega koncentrata bodo opravljali v Boru, kamor pravzaprav še danes spada Bučim kot del skupne delovne organizacije, saj Bor sodeluje tako s kapitali, kot tudi s strokovnjaki že pri odpiranju rudnika. Morda pa se bo pozneje tudi Bučim osamosvojil, kar pa je odvisno od količin rude ter seveda od strokovnih sil, ki si jih bodo sproti pripravili.

Na filmskih platnih

Nekaj filmskih premier: ene prepričajo, druge ne

Poleti, kot smo že večkrat opozorili, pride v premierske kinematografe manj novih filmov kot repriz (o katerih smo pisali pred kratkim). Nekaj premier pa vendar je, včasih tudi zanimivih: gre namreč za filme, ki si s težavo priborijo prostor sredi sezone, ker imajo pač manj komercialnih rekvizitov kot drugi. Lahko gre tudi za povsem komercialne filme, ki pa ne spadajo med večja dela. Oglejmo si torej nekaj premier, ki so se to poletje pojavile v Trstu (o francoskih filmih bomo pisali posebej, v povezavi z zaključkom ciklusa, ki se razvija na Gradu sv. Justa).

Najprej italijanski film, ki je, kot smo že večkrat povedali, v veliki, popolni krizi. Ena redkih izjem je bil letos «neodvisni» proizvod, pravzaprav film, posnet na super 8 mm traku, ki so ga po velikem uspehu v filmskih klubih prenesli na 16 mm trak in ga bodo kmalu prikazali na televiziji; njegov avtor pa pripravlja sedaj navaden 35 mm, čeprav produkcijsko revni film. Govorimo o Nannija Morettiju in o njegovem delu *«Io sono un autarchico»*, ki ga je tudi v Trstu prikazal filmski klub. Gre res za obetaven film, s katerim se je Moretti izkazal kot vreden komični avtor in igralec.

S precejšnjo zamudo pa je prišel k nam italijanski film madžarskega režiserja Miklósa Jancsója *«Vizi privati pubbliche virtù»*, za katerega smo zadovoljni, da se je končno rešil cenzure. Žal pa nismo zadovoljni, kar se tiče kvalitete. Film kratkomalo nima nobene sorodnosti s starejšimi Jancsójevimi deli, ki so že pravi klasiki. Tokrat je znani režiser podpisal film v slogu reklamnega proizvoda, z neverjetnimi psevdo-erotičnimi prizori.

Veliko raje kot ta film z umetniškimi pretenzijami imamo (kot nam svetuje sam Moretti v omenjenem filmu) nekaj povsem komercialnih del. V okviru teh moramo opozoriti na dva filma režiserja Demofila Fidanija (ki se včasih podpisuje kot Danilo Dani). Režiser je specialist za razne komercialne žanre in med drugimi tudi za erotičnega. Poleg tega pa je tudi slikar, kar se v njegovih filmih večkrat opazi. Opozorili bi radi predvsem na njegov *«Calde labbra (Excitation)»*, ki se nam zdi zelo zanimiv poskus vriniti v sedanji erotični film stereotipe nekdanjega melodramskega filma. Morda, ko bi kritika postala pozornejša do takih operacij, bi tudi sam Fidani bolje uspel, kjer je danes premalo dosleden. Film je bil med drugim precej porezan. To je opravila cenzura; imeli pa smo drugje priložnost gledati celo verzijo za tuje trge, z drznimi «hard core» prizori, v katerih nastopa zvezda Claudine Beccarie (protagonistka poleg Leonore Fani, Flavie Fabiani alias Sofie Dionisio, Rosemarie Lindt, Faye Didier idr.). Drugi Fidanijev film je manj zanimiv: *«Professoressa di lingue»*, komedijska varianta erotike (protagonistka Femi Benussi) se vsekakor izkaže po boljši organizaciji stereotipov, ki jih najdemo v mnogih filmih te vrste.

Komercialni proizvod, napol med erotiko in grozljivko, je tudi film Rina Di Silvestra *«La lupa mannara»* (z Annik Borel, Dagmar Lassander idr.). Tu je nivo dosti nižji, imamo pa zanimiv prizor, nepričakovano ambientiran v westernskem «mrtvem mestu».

Preidimo k ameriškim filmom. Z zamudo smo gledali Stuarta Rosenberga delo *«Detective Harper acqua alla gola»* (The Drowning Pool, 1975, Paul Newman, Joanne Woodward, Tony Franciosa, Melanie Griffith idr.). Gre za nadaljnji proizvod v seriji privatnih detektivov, tokrat celo za nekakšno nadaljevanje (po skoraj desetih letih) Smightovega «Detective Story» (Harper). Nov film je pa veliko manj zadovoljiv.

Hala Ashbyja *«Questa terra è la mia terra»* (Bound for Glory, 1976, David Carradine) je biografija ljudskega pevca Woodyja Gutriea, ki se žal zadovolji z vsiljeno humanistično - napredno poanto. Če je Ashby po našem najbolj anonimni režiser današnjega ameriškega filma, je pa Johl G. Avildsen tisti, ki se najobširneje poslužuje sodobnih kičastih efektov. A žal ne za to, da bi o tem razmišljal. Tudi njegov *«Un uomo da buttare»* (W. K. and the Dixie Dancekings, 1975, Burt Reynolds) je tako precej neznosen.

Larryja Buchanana delo *«Ciao Norma Jean»* (Goodbye Norma Jean) hoče biti biografija mladostnih let Marilyn Monroe, ki jo poosebja precej brezosebna Misty Rowe. Kdor ceni veliko umrlo igralko, ne bo prenesel tega filma.

Še trije ameriški filmi, ki so bolj ali manj vezani na fantastiko: *«Quel motel vicino alla palude»* (Death Trap) je novi film Tobeja Hooperja, ki se je izkazal z namerno neokusnim «The Texas Chain-Shaw Massacre». Današnji film je navadnejši, «okusnejši» proizvod, ki pa nima veliko zanimivega.

V ameriško tradicijo male proizvodnje grozljivk spada Jacquesa La Certa delo *«La necrofila»* (Love Me Deadly, 1972), ki je s precejšnjo zamudo prišel v Italijo. Paula Bartela *«Cannonball»* (Carquake, 1976, David in Robert Carradine) pa je celo koprodukcija s Hongkongom; film se nam zdi manj uspel kot prejšnji Bartelov film *«Anno 2000 la corsa della morte»*.

S še večjo zamudo je prispel drugi znanstvenofantastični film, tokrat iz Anglije. *«Il signore delle mosche»* (Lord of the Flies, 1963) je delo uveljavljenega gledališkega režiserja Petra Brooka, ki pa nas ne zadovoljuje kot filmski avtor (niti v slavnem «Marat-Sade»). Tudi tokrat se slabo, preizrazito metaforično posluži zanimivega sižeja.

Iz Velike Britanije prihaja tudi Dereka Jarmana in Paula Hemfressa delo *«Sebastiane»*, zanimiv kot poskus odkrito homoseksualnega filma, ki se pa zelo slabo posluži žanrskih materialov (gre nekako za «peplum» film, postavljen v preteklost starega Rima: igralci govorijo v latinščini, izgovarjani po angleško, italijanska verzija pa jo prevaja s podnaslovi).

Angleški režiser Gordon Hessler je svoj film *«Tracce di veleno in una coppa di champagne»* (George Hamilton, Luciana Paluzzi) posnel v Grčiji. V njem zasledimo nekaj zanimivih idej, ki opozarjajo na filmsko kulturo režiserja ter scenarista Cristopherja Wickinga.

Grčija ni edina pri nas zapostavljena filmska država, ki si poleti lažje pribori prostor v kinodvoranah. Gledali smo tako tudi španski film Carlosa Saure *«Cría cuervos...»* (Cría cuervos..., Geraldine Chaplin, Ana Torrent). Gre za zelo zanimivo delo režiserja, ki je med najboljšimi predstavniki novega španskega filma (mimogrede opozarjamo, da bo letošnji festival v Pesaru pripravil obširno retrospektivo te kinematografije).

Prispel je tudi avstralski film, Petra Weira delo *«Picnic a Hanging Rock - Il lungo pomeriggio della morte»* (Picnic at Hanging Rock, 1975), ki se nam zdi, kljub naklonjenemu sprejemu nekaterih, popoln polom. Če bi hoteli iskati začetnika «nove» avstralske kinematografije, bi ga dosti bolj utemeljeno našli v filmu Philippa More *«Mad-Dog»*, ki žal doslej ni prišel v italijansko distribucijo.

Gledali smo tudi mehiški film, Joseja Antonia Bolañosa delo *«Serpente a sonagli»* (Arde - Lucky John Born in America) je western, ki se vendarle zgleduje po italijanski, predvsem Leonejevi varianti žanra. Rezultat je skoraj popolnoma uspel.

Vračamo se tako zopet k italijanskemu filmu.

Zaključili bomo s proizvodom, ki lahko nekako simbolizira zmes filmskih materialov, pred katero nas postavlja poletni filmski trg. Ivana Kathanskega (nedvomno gre za psevdonim) *«Kaput Lager gli ultimi giorni delle SS»* je bedasta varianta «naci-erotičnega» filma, ki se vendar razlikuje od drugih primerov, ker daje dosti več prostora vojnim prizorom, za katere se pa poslužuje posnetkov iz drugih filmov...

S. G.

DAN

S POTI PO BLIŽNJI IN DALJNI ISTRI

Stara Gologorica noče živeti v preteklosti

Vasi domačini pravijo «grad» - Od nekdanjega obzidja je ostalo kaj malo - Vse se modernizira - Partizanska bolnišnica pa je zanemarjena

Kamnita plošča na cerkvenem stolpu v Gologorici, ki jo je pred dvema letoma tam vzidal Čakavski sabor v spomin na prvega istrskega dokumenta, pisanega v hrvaščini, in sicer «Istrskega razvoja», spominja, da je bil tisti, ki je ta dokument lastnoročno zapisal, in sicer notar Mikula, doma iz «mesta» Gologorice pri Cerovlju v bližini Pazina.

Če bi ne poznali kraja, bi nas ime Gologorica zavedlo, da bi mislili, da je tu vse golo in pusto. Pa ni res, Gologorica in vsa njena okolica je zavita v zelenje, kajti tu je veliko gozdov, gozdičev, livad in pašnikov, veliko je tu polj in vinogradov, le v nekoliko odmaknjenem ozadju je nekaj gričkov, ki niso povsem zarasli in se tu in tam iz bogatega zelenja vidi le nekaj golega lapornatega terena. Toda v tem bogatem zelenju opažamo sedaj to goloto, ki je verjetno bilo nekoč veliko več, kar je opravičilo ime. Novejši časi so verjetno prispevali k bogatejši rasti gozdov k manjši sečnji, tako da je ime Gologorica morda danes nekoliko anahronistično.

Toda Gologorica ima tudi drugačno preteklost. Čeprav gre za majhno naselje, je to bilo v preteklosti — utrjeno mesto z mestnim ozidjem. Čeprav je Gologorica danes le ena izmed vasi pazinskega področja, Gologoričani še vedno svojemu kraju, svoji vasi pravijo «grad», torej mesto. In če bi se komu to zdelo čudno, bodo Gologoričani nepoučenemu tujcu pokazali skupino hiš pod Gologorico, skupino hiš, ki ji pravijo Gologoričko selo, torej Gologorička vas.

Čeprav ni od starega obzidja, ki je nekoč v davni preteklosti obdajalo «mesto», ostalo prav nič, razen enega dela mestnih vrat, ima Gologorica zares nekaj mestnega. Kdor bi v Gologorici iskal staro neometano istrsko hišo, bi je ne našel, vsaj danes ne več, ker je vse tisto, kar je bilo za istrsko hišo značilno, že izginilo pod novim ometom, med novimi okni in vrati, pod sodobnimi balkoni in terasami, tako da so domovi in hiše v Gologorici bolj podobne, recimo predmestnim hišam, kot pa domovom neke istrske vasi.

Že zunanji videz kaže, da se je življenjska raven prebivalcev te istrske vasi naglo višala in da se viša še vedno. Življenje se je spremenilo v povojnih letih, ko so bivši koloni italijanskih veleposestnikov postali lastniki zemlje, ki so jo obdelovali skozi generacije.

In hiše v Gologorici niso mestne in sodobne le po svoji zunanjosti, pač pa tudi v svoji notranjosti, kajti gospodinjstva so več mestna kot vaška, saj skoraj ga ni doma, ki bi ne imel električnega štedilnika, hladilnika in pralnega stroja, da ne govorimo o manjših gospodinjskih električnih napravah. Res je, Gologorica nima enega najbolj osnovnih elementov sodobnega življenja, nima vodovoda, toda vsaka družina v Gologorici si je zgradila moderno cisterno, tako da nikomur ne primanjkuje čiste, zdrave vode.

In vendar bi zgrešil, kdor bi mislil, da je k temu pripomogla nova dejavnost, morda izključno industrija. Nasprotno Gologorićani se niso odrekli svoji tradicionalni gospodarski dejavnosti, torej kmetijstvu. Gologoričani so danes še bolj kot nekoč kmetje, zelo marljivi kmetje, ker pač obdelujejo lastno zemljo, vtem ko so nekoč obdelovali tujo. Hkrati so skoraj vsi kooperanti kmetijskega kombinata Pazin in so se posvetili prvenstveno živinoreji in vrtnarstvu.

Nadaljnja posebnost Gologorice, posebno za današnje dni, so neverjetno številne družine. Nikakršna redkost ni družina s šestimi celo sedmimi otroki, tako da štirirazredna osnovna šola prav zares ni v nevarnosti, da bi ji nekega dne zmanjkalo učencev. In tudi to nekateri pripisujejo novemu načinu življenja, ki se prav gotovo odraža v neverjetno lepih, zdravih in lepo oblečenih otrocih, ki obiskujejo domačo šolo.

Nadaljnji znak naglo razvijajočega se življenja, pa so številni avtomobili in traktorji, ki jih srečujemo po vasi, kolder pa se ob določenih urah «sprehajajo» cele črede krav in volov, ko jih mladi pastirji gonijo na pašo ali k napajanju. Vsekakor ima človek vtis, da vlada v Gologorici močan življenjski ritem, ki ga ne zaslediš v vsaki istrski vasi.

Preteklost, zgodovina vasi se je zatekla v majhno cerkvico, posvečeno sv. Marij, ki jo nahajamo zunaj vasi in v kateri so na stenah fragmeti starih fresk z glagolskimi «sgrafiti», na cerkveni fasadi pa sta vzidani dve srednjeveški kamniti plastiki. Tu je tudi stara rimska plošča.

Na hiši, ki jo trenutno popravljajo, pa je tudi plošča, na kateri piše, da je bila zgradba postavljena leta 1791 in da je bila hiša last družine De Franceschi. Na drugi plošči na isti hiši pa piše, da se je tu rodil in umrl italijanski arheolog in zgodovinar Carlo De Franceschi. Ljudje, ki hišo popravljajo, se kaj malo zmenijo za iredentističnega zgodovinarja, in so zato ploščo pustili tam, kjer so jo pred desetletji vgradili. Novi prebivalci hiše se bolj zanimajo za današnji vsakdan in za bodočnost svojih otrok, saj tudi današnji napori težijo za tem, da bi otroci imeli lažje življenje kot so ga imeli oni.

In vendar bi bilo vredno tu nekaj reči. Če je res, da je prav, da si ljudje popravljajo in modernizirajo domove, je tudi res, da bi ne bili smeli zanemariti zgodovinskega objekta, ki je zapuščen, pozabljen in praktično ena redkih podrtij v Gologorici. Gre za ruševine zgradbe, v kateri je bila leta 1943 prva partizanska bolnišnica v tem delu Istre. Temu zgodovinskemu objektu bi morali posvetiti več pozornosti. Res je, prebivalci Gologorice imajo veliko dela z današnjim življenjem in z bodočnostjo, toda spomenika, ki govori o boju, ki jim je današnji bogati dan omogočil, bi ne smeli zanemariti.

T.F.

RADIO TELEVIZIJA

TOREK, 23. AVGUSTA 1977

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

13.00 *Music America: Jazz koncert* ITALIJANSKI JAZZ
13.30 DNEVNIK
18.15 *Po sledovih zvezd*
19.10 *Toffsy*, risanka
19.20 Sprehod v gore, *TV film* Ne gre za opis neke turistične epizode, pač pa za detektivko. Glynis prisluhne dvorjenje nekega časnikarja in pristane na to, da skupaj pripravita zgodbo o popolnem zločinu. Edina nerodnost pri tem je, da je ideja za novo knjigo pravzaprav resničen dogodek ne pa plod fantazije. Glynis pa tega ne ve. Časnikar ima zares namen umoriti svojo ženo, ni pa sposoben pripraviti načrta za zločin...
20.00 DNEVNIK
20.40 *Gabriele D'Annunzio:* GIOVANNI EPISCOPO Episcopo je žalostna podoba človeka, ki propada. In tega človeka prisilijo, da se oženi z nekim dekletom. Pri tem ima glavno besedo dekletova mati. In ko se Episcopo zares oženi, se znajde v zares žalostnem stanju, kajti služi le kot nekakšna španska stena, izza katere se krije njegova žena z vsemi svojimi ljubčki. To človeka seveda spravlja v obup, toda nima izhoda. Zato se oklene sinčka, ki se mu je vendarle rodil in upa, da bo vsaj svojemu otroku in dediču zagotovil nekoliko lepše in boljše življenje. Toda odnosi med njegovo ženo in nekim ljubimcem vso zadevo sprevržejo v tragedijo, kajti Episcopo ugotovi, da so vsi njegovi napori za rešitev sina brez haska...
22.20 VIDEOBOX V oddaji bodo nastopili Rick Dees, John Miles in Daniel Sentacruz Ensemble Ob koncu DNEVNIK in *Vremenska slika*

Drugi kanal

13.30 DNEVNIK 2 — OB 13. URI
13.15 *Simfonični koncert:* W. A. MOZART
18.15 *Otroštvo danes — vzgojna oddaja*
19.00 DOSSIER MATA HARI — 5. nadaljevanje *Vremenska slika*
19.45 *Dnevnik 2* — ODPRTI STUDIO
20.40 *Dnevnik 2* — DOSSIER GRANDANGOLO
21.30 FACCIAMO L'AMORE Ob koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

19.00 *Obzornik*
19.15 *Pika Nogavička*, serijski barvni film
19.45 *Oktet bratov Pirnat*
20.30 DNEVNIK
21.00 *Novele Grahama Greena*, nanizanka
21.55 *Iz koncertnih dvoran Ch. Gounod: Simfonija*
21.30 *Marc Ogeret*, glasbena oddaja
23.00 *Dnevnik*

Koper

20.30 *Odprta meja*
20.55 *Otroški kotiček*
21.15 DNEVNIK
21.35 TRI SOBE V MANHATTANU
23.10 *Aktualna tema*, dokumentarna oddaja

Zagreb

20.30 DNEVNIK
21.00 *Koreja, I. del*
21.45 *Akcija: Turizem*
21.55 *Risanka*
22.05 ZADNJA ZIMA, film
22.50 DNEVNIK
23.10 *Zabava vas Stanley Baxter*

ŠVICA

19.30 *Otroški program*
20.45 *Storia di un casanova*, TV film
21.45 DNEVNIK
22.00 *Delitto di coscienza*, celovečerni film
23.30 *Športne vesti*

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 8.05, 9.05 Glasba in kramljanje; 9.30 Nekoč je bilo; 9.40 Koncert sredi jutra; 10.05, 11.35 Predpoldanski omnibus; 12.00 Glasba po željah; 13.15 Glasbeni almanah; 14.10 Mladina v zrcalu časa; 14.20 Glasba na našem valu; 15.35 Klasični album; 16.05 Od melodije do melodije; 16.30 Za najmlajše; 17.05 Slovenski glasbeni mojstri: Alojz Srebotnjak; 17.25 Glasbena panorama; 18.05 S Plečnikom po Italiji; 18.15 Zborovska glasba.

KOPER

7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 13.30, 14.30, 17.30, 18.30, 21.30 Poročila; 8.00 Glasba za dobro jutro; 9.30 Plošče; 10.00 Z nami je...; 10.15 Orkester Harvey Mason; 10.45 Glasba in nasveti; 11.15 Festivalbar 77; 11.30 Lepo poletje; 11.45 Ansambel lahke glasbe; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Mladi pred mikrofonom; 14.15 Folk ansambel Casadei; 14.35 Mini juke-box; 15.00 Polke, valčki in mazurke; 15.30 Poje skupina I Grimm; 16.15 Glasbeni program; 16.45 Folk glasba; 17.10 Poslušajmo jih spet; 17.40 Glasbeni notes; 18.00 Ob petih popoldne; 18.30 Primorski dnevnik; 18.45 Zabavna glasba; 19.00 Glasba po željah; 19.35 Domači pevci zabavne glasbe; 20.30 Crash; 21.35 Rock party; 22.00 Večerni sestanek; 22.35 Komorna glasba; 23.00 Diskoteka.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.00 - 7.20 Glasbeno prebujanje; 8.40 Peščena ura; 9.00 Vi in jaz; 10.25 Komu zvoni...; 11.00 Zasmehovana ženska; 12.05 Par besed; 12.30 Ena dežela na enkrat: Ligurija; 13.00 Glasbeni spored; 14.20 Drobec satire; 14.30 T. Wilder: «Il ponte di San Luis Rey» - radijska priredba; 15.05 Glasbeni postanek; 16.15 E... state con noi; 18.05 Tandem; 18.35 Srečanje z VIP; 19.20 Glasbeni program; 20.30 Jazz; 22.00 Simfonične skladbe.

RADIO 2

7.30, 8.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 18.30, 19.30, 22.30 Poročila; 6.00 - 7.55 Jutranja glasba; 8.45 Plošče; 9.32 Emiliano Zapata - 7. nadalj.; 10.12 Počitnice v hali F; 11.32 Otroci se poslušajo; 11.52 Pesmi za vsakogar; 13.40 Romanca; 15.40 Tukaj Radio 2 poleti; 17.30 Morje, moj prijatelj; 18.33 Radiodiscoteca; 19.50 Supersonic; 21.10 G. Rossini: «L'italiana in Algeri», opera.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 16.00, 19.00, 20.00, 23.00 Poročila; 6.15 Danes za vas; 7.30 Rekreacija; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 8.20 Beseda na današnji dan; 8.30 Iz naših sporedov; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Berislav Kosier: Beli potop; 10.20 Mladi koncertant; 10.40 Ljudske v solističnih in zborovskih izvedbah; 11.40 Turistični napotki; 12.03 Poletni promenadni koncert; 13.10 Danes smo izbrali; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Po domače; 14.20 Zabavna glasba; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 V korak z mladimi; 16.30 Glasbeni mozaik z majhnimi ansambli; 17.00 «Vrtiljak»; 19.05 Poletni sprehod z naših solistov; 20.20 Zabavna glasba; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Minute z ansamblom Franc Puhar; 21.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 21.30 Radijska igra; 21.18 Zvočne kaskade; 23.20 Jugoslovanska glasba; 0.05 Literarni nočturno 0.15 Popevke se vrstijo; 1.05 Dixieland - parada; 1.30 Popevke za vse.

VLADIMIR GRADNIK

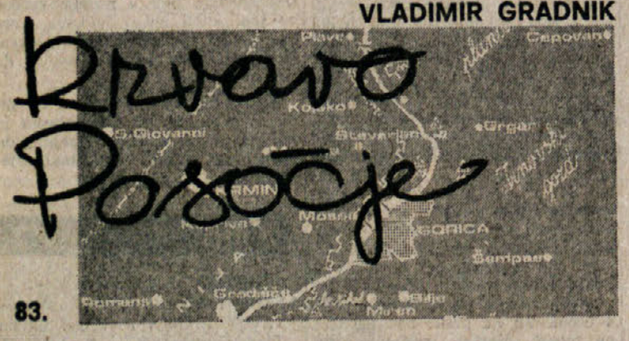

83.

JEŽA IN GLOBOČAK OSVOJENA

Južni del Kolovrata, vključno gori Ježa in Globočak, so 24. oktobra napadale enote skupine Berrer in skupine Scotti. Drugi dan bitke, to je 25. oktobra, je 200. nemška divizija iz skupine Berrer nadaljevala napade in prodiranje v italijanske postojanke med Ježo in vrhom Na gradu (kota 1114). Ta sektor je branila 19. italijanska divizija s štirimi brigadami in z eno bersaljersko iz rezerve. Že prej utrjene postojanke so pred avstrijsko ofenzivo bile okrepljene še z močnimi strelskimi jarki, žičnimi ovirami, bunkerji, topovi in obilnimi zalogami streliva in drugimi borbenimi potrebščinami. Artilerije je bilo več kot preveč, a težkih strojnic je bilo okrog 120. Vendar vsa ta mogočna človeška in materialna trdnjava ni izpolnila upov in pričakovanj, ki jih je imela italijanska vrhovna komanda. Topovi branilcev so se bolj redko oglašali in brezciljno bruhali največ v prazno. Tudi številne strojnice niso z uničujočim ognjem sejale smrti med raztresene skupine drznih napadalcev. Te so se namreč skoraj neopažene pojavile spredaj, na boku in v zaledju, drveč v skokih od jame do jame, od jarka do jarka, s kratkimi rafali, pomešanimi z eksplozijami ofenzivnih bomb, ne meneč se za bele krpe in vzdignjene množice branilcev. Nekatere položaje so branilci zapustili še pred napadom, ker so bili prepričani, da je vsak odpor nesmiseln in da je konec vojne pred vrati. Bile pa so tudi častne izjeme. Neredko so nekatere točke in tudi sam vrh Ježe branili pogumni, čeravno izolirani branilci; toda vse to ni moglo popraviti, še manj pa rešiti položaja. 25. oktobra popoldne so se po celem grebenu razbiti ostanki branilcev umikali. Vrh Ježe je pred mrakom padel v roke napadalcev. Komandant 19. italijanske divizije si je pri umiku vzel življenje.

Bolj proti jugu so enote I. avstrijske divizije skupine Scotti razbile italijansko obrambo pri vaseh Pušno in Srednje ter osvojile zelo utrjene položaje na gori Globočak nad Kambreškim. Tu se je branila italijanska brigada «Spezia». Iz rezerve so ji poslali na pomoč II. in V. bersaljersko brigado ter brigado «Treviso», a vse prepozno. Usoda hribovitega grebena med Sočo in izvirom rečice Idrije je bila zapečatena. Plaz avstrijsko - nemških bataljonov se je nezadržno valil proti zahodu, v dolino Nadiže in proti Čedajski kotlini. Vse, kar se je na tej poti postavilo po robu, je bilo neusmiljeno razbito, pomendrano ali zajeto.

25. oktobra zvečer je komanda 14. avstrijsko - nemške armade imela pred seboj jasno sliko. Vsi italijanski položaji od Rombona do Kambreškega so bili razbiti in osvojeni. Ostal je še Matajur, ki ga še niso napadli. Število zajetih italijanskih vojakov, topov, vsakovrstnega orožja in borbenega materiala je naglo raslo. Vojaški potencial II. italijanske armade je bil zlomljen, njene neredno prihajajoče rezerve so bile povsod odbite in razbite, mnoge pa so razpadle, še preden so prišle do odrejenih položajev. Avstrijsko - nemške prisluškovalne telefonske in radijske postaje so lovile povelja, pogovore, vprašanja in obvestila, iz katerih se je mogla dobiti slika zmede in obupne nemoči.

DRŽAVNA MEJA PREKORAČENA

Avstrijsko - nemške napadalne enote so 25. oktobra zvečer dosegle črto Prestreljenik - Kanin - Skutnik - vas Učeja - Stol - Mija - vas Praprotnica - Globočak - Kambreško - Ročinj - Kanalski vrh - Bate. Tako je bila državna meja na gornjesoškem bojišču prekoračena in prvi operativni cilj je bil dosežen. Obenem so bili ustvarjeni pogoji za planirano ofenzivo II. avstrijske armade na Banjšicah in I. na Krasu.

Medtem ko je bil v komandi XIV. avstrijsko - nemške armade položaj jasen in je bilo operativno vodstvo prepričano o pozitivnem izidu bitke, je bilo stanje v komandi II. italijanske armade podobno tistemu na fronti. Redke, nejasne, kontradiktorne in nazadnje prav črne vesti so imele za posledico neodločna, nejasna in tudi nasprotujoča si povelja, ki jih nazadnje ni imel kdo izpolnjevati in jih tudi ne bi mogel. Vse je prihajalo prepozno. Borbeni dogodki so se bliskovito razvijali in menjavali položaj, ki ga komanda II. italijanske armade in tudi vrhovna komanda nista imeli v rokah. Bila je to «bliskovita ofenziva», četudi brez tankov in motorizacije.

Italijanska vrhovna komanda v Vidmu je izdala direktivo, naj se enote II. armade zadržijo in branijo na črti Breški Jalovec - Ivanac (M. Joanis) - Mladesana - Vajnica - Špik - Korada. Istočasno so iz goriške Furlanije in Brd hitele brigade iz rezerve, ki naj bi zaprle sovražnikov prodor v čedajsko - videmsko ravnino. Na sever, proti Nemam, je šla alpinska skupina (7 bataljonov) z nalogo, da zapre vse smeri, ki iz rajona Breškega Jalovca peljejo čez Tarčent v dolino Tilmenta. Italijanski XXXIV. in II. korpus naj se z Banjšic umakneta na desni breg Soče (sedaj se je avstrijska poteza z umikom enot na Banjšicah v enajsti ofenzivi pokazala kot pravilna).

11. TRETJI DAN BITKE (26. OKTOBER)

GORI BREŠKI JALOVEC IN MATAJUR OSVOJENI

Osem divizij XIV. avstrijsko - nemške armade generala Bülowa je bilo pripravljenih v prvi bojni črti in napeto čakalo na znak za nov usodni zalet z beneških hribov v furlansko ravnino. Po vlažni in hladni noči je 26. oktobra prišel sončen dan, kar je ugodno delovalo na napadalne enote.

Na masivu Rombon - Kanin ni bilo več posebnih borb niti sprememb. Avstrijska divizija «Edelweiss», ki je prejšnjega dne zavzela goro Kal (kota 1295) ter vas Učejo in goro Skutnik (kota 1779), je v štirih med seboj ločenih kolonah prekoračila državno mejo in prodirala v notranjost italijanskega ozemlja na frontni širini okrog 10 km zračne linije. Po krajših borbah na raznih položajih je tega dne osvojila vas Solbico v dolini Rezije, potem pa še goro Nizki vrh (kota 1242) zahodno od Učeje in planinski prehod Tanamea (Tamnameji) (kota 852). Nekatere manjše enote te divizije (za kak bataljon) so bile poslane po grebenu Stola čez vrh M. Muzec (kota 1611) in čez Gnjilico (kota 1463) proti Breškemu Jalovcu (kota 1615). To važno postojanko so avstrijske enote po trdi borbi z italijansko alpinsko skupino osvojile. Alpinska skupina, ki je štela sedem bataljonov alpincev in ji je bila zaupana obramba Breškega Jalovca, ni vzdržala avstrijskega napada, zato se je umaknila proti zahodu na goro Gran Monte. General Cadorna, ki se je zavedal velikega pomena masiva Breškega Jalovca za zadrževanje sovražnikovega pohoda proti Tarčentu in Tilmentu, je izdal odločno povelje, naj goro Breški Jalovec s protinapadom takoj spet osvojijo in to za vsako ceno. Toda vsak poskus je bil že v korenu razbit in avstrijsko - nemško napredovanje se je nadaljevalo. Zavedajoč se, da je umik čez Tilment neizbežen, je Cadorna izdal povelje za formiranje specialnega korpusa za obrambo zgornjega toka Tilmenta.

ZAKLJUČENO 14. EVROPSKO PLAVALNO PRVENSTVO V JOENKOEPINGU

Premoč Vzhodne Nemčije

Trije svetovni rekordi (Mörken, Thümerjeva in Tauberjeva) Borut Petrič navdušil - Jugoslovanski vaterpolisti drugi Italijani so skupno osvojili šest kolajn - Tudi v skokih v vodo najboljša NDR

JÖNKÖPING — S podelitvijo še zadnjih petih naslovov se je v nedeljo zaključilo evropsko plavalno prvenstvo. Pri ženskah so vsa tri zlata odličja odnesle plavalke iz NDR, pri moških pa po enega ZRN in SZ. Nedeljski dosežki niso bili med najboljšimi, kar lahko tudi trdimo o letošnjem prvenstvu nasploh.

Italijanski plavalci so se še kar dobro odrezali: osvojili so dve srebrni in dve bronasti kolajni. Plavalke pa niso na višini, da bi se borile za kolajne.

Jugoslovanske barve je zastopal edino-le Borut Petrič, ki je nastopil v štirih disciplinah. V vseh je izboljšal državni rekord, na 1.500 metrov pa je celo osvojil bronasto kolajno in popravil svoj državni rekord za skoraj 30".

Največ odličij so seveda odnesli predstavniki NDR, predvsem po zaslugi plavalk. Edino-le Sovjetinji Bogdanovi je uspelo, da je zmagala na 100 m in 200 m prsno, v vseh ostalih disciplinah pa so bile vzhodnonemške plavalke nepremagljive.

Pri moških pa so zahodni Nemci zmagali sedemkrat, Rusi pa šestkrat.

KOLAJNE EP 77

	z	s	b
NDR	16	11	7
SZ	7	9	7
ZRN	7	2	4
Madžarska	3	1	1
V. Britanija	2	1	5
Nizozemska	1	6	2
ČSSR	1	1	0
Italija	0	3	3
Švedska	0	1	3
Jugoslavija	0	1	1
Danska	0	1	0
Švica	0	0	3
Romunija	0	0	1

ti koncu tudi zelo napeta. Madžari so kmalu vodili že s 4:0, Italijani pa so z odličnim strelcem De Magistrisom nižali zaostanek, vendar jim ni uspelo, da bi jih dohiteli. Srečanje se je zaključilo z golom prednosti za Madžare, ki so tako osvojili letošnji naslov, Italijani pa so bili tretji.

V svoji zadnji tekmi ni imel Jugoslavija težke naloge proti šibki Španiji in jo je z lahkoto premagala. Na končni lestvici je zasedla odlično drugo mesto, kar je vsekakor lep uspeh. Če izvzamemo tekmi proti Madžarski in Romuniji, na katerih ni Jugoslavija zaigrala najbolje, lahko ocenimo ostale nastope za pozitivne, ne samo po rezultatih, ampak tudi po prikazani igri.

Veliko negativno presenečenje letošnjega prvenstva pa je nastop reprezentance SZ, ki je že dalj časa nismo videli igrati tako slabo. S težavo je zmagala tri tekme i še to proti šibkejšim ekipam. Sovjeti bodo morali precej spremeniti svoje vrste, če se bodo hoteli zopet povzpeti na sam vrh evropskega vaterpola.

Izidi zadnjega kola

Jugoslavija - Španija	5:2
Madžarska - Italija	8:7
SZ - Romunija	8:7
Nizozemska - ZRN	5:1

Končna lestvica

Madžarska	7	6	1	0	40:29	13
Jugoslavija	7	6	0	1	42:30	12
Italija	7	4	0	3	46:38	8
SZ	7	3	1	3	45:49	7
Nizozemska	7	2	2	3	37:38	6
ZRN	7	1	2	4	33:40	4
Romunija	7	1	1	5	41:49	3
Španija	7	1	1	5	36:47	3

PRVENSTVO ZDA

Le en svetovni rekord A. Browne: 16'24"60

MISSION VIEJO — V tem kraju se je včeraj zaključilo ameriško plavalno prvenstvo. Doseženi rezultati niso med najboljšimi saj je bil izboljšan samo en svetovni rekord. To je uspelo 15-letni Alice Brownejevi, ki je 1.500 m preplavala v 16'24"60. Prejšnji rekord je pripadal Avstralki Turrallovi, ki ga je s 16'33"94 postavila leta 1974 v Concordu (ZDA).

VESLANJE

SP v Amsterdamu

AMSTERDAM — Na svetovnem veslaškem prvenstvu v Amsterdamu so bili včeraj repesaži za ženske posadke. Od jugoslovanskih čolnov se je v nedeljo v polfinale uvrstil le dvojec brez krmarja, medtem ko čakata četverec s krmarjem in Dragana Obradovića, ki tekmuje v skifu, repesaže.

Od italijanskih posadk se je v polfinale že uvrstil skifist Biondi, dvojec in četverec s krmarjem pa bosta nastopila danes v repesažu.

TENIS

LESA (Novara) — Italijanska teniška reprezentanca je osvojila letošnji «Pokal Valerio». Na tem tekmovanju lahko nastopajo igralci, ki niso presegli osemnajstega leta starosti. V finalu je premagala Romunijo s 5:0.

LONDON — Udeleženci najdaljšega svetovnega rallyja London - Sydney so že prevozili približno 10.000 km. Startali so iz Londona 14. avgusta, na cilj pa bodo prišli 28. septembra. Včeraj so prispeli v Teheran, od koder jih čaka še najtežji del rallyja. Trenutno vodi dvojica Warmbold - Toddt na mercedesu

Še trije naslovi za NDR

MOŠKI

Finale 100 m prosto

1. Nocke (ZRN)	51"55
2. Bure (SZ)	52"02
3. Guarducci (It.)	52"11
4. Steinbach (ZRN)	52"25
5. Larsson (Šved.)	52"32
6. Krylov (SZ)	52"71

Finale 4x200 m prosto

1. SZ	7'28"21
2. ZRN	7'33"28
3. NDR	7'36"94
4. Švedska	7'40"06
5. V. Britanija	7'41"74
6. Francija	7'42"58
7. Italija	7'47"21
8. Nizozemska	7'49"02

ŽENSKE

Finale 800 m prosto

1. Thümer (NDR)	8'38"32
2. Maas (Niz.)	8'39"33
3. Altmann (NDR)	8'52"94
4. Jansen (Niz.)	8'58"27
5. Verbauwen (Bel.)	8'58"54
6. Popova (SZ)	8'58"75

Finale 100 m hrbtno

1. Treiber (NDR)	1'02"63
2. Richter (NDR)	1'03"87
3. Indrikson (SZ)	1'05"25
4. Edelijn (Niz.)	1'05"40
5. Stavko (SZ)	1'05"87
6. Bunaciu (Rom.)	1'05"88

Finale 4x100 m mešano

1. NDR	4'14"35
2. SZ	4'18"12
3. ZRN	4'19"05
4. V. Britanija	4'21"07
5. Nizozemska	4'21"50
6. Švedska	4'24"07

Madžarska zasluženo zmagala

Reprezentanca Madžarske je zasluženo osvojila evropski naslov. V zadnji tekmi je premagala še Italijo in tako ostala edina neporažena ekipa. Tekma je bila lepa in pro-

ZMAGOVALCI EP 77

Plavanje

MOŠKI

200 m metuljček: Kraus (ZRN)
4x100 m prosto: ZRN
100 m prsno: Morken (ZRN)
400 m mešano: Fesenko (SZ)
200 m prosto: Nocke (ZRN)
100 m hrbtno: Rolko (ČSSR)
200 m prsno: Morken (ZRN)
400 m prosto: Rusin (SZ)
100 m metuljček: Pyttel (NDR)
200 m mešano: Hargitay (Madžarska)
200 m hrbtno: Verraszto (Madžarska)
1.500 m prosto: Salnikov (SZ)
4x100 m mešano: ZRN
4x200 m prosto: SZ
100 m prosto: Nocke (ZRN)

ŽENSKE

200 m prosto: Thümer (NDR)
200 m prsno: Bogdanova (SZ)
100 m metuljček: Pollack (Nemška demokratična republika)
200 m hrbtno: Teiber (NDR)
400 m prosto: Thümer (NDR)
400 m mešano: Tauber (NDR)
200 m metuljček: Fliebig (NDR)
100 m prosto: Krause (NDR)
4x100 m prosto: NDR
100 m prsno: Bogdanova (SZ)
200 m mešano: Tauber (NDR)
800 m prosto: Thümer (NDR)
100 m hrbtno: Treiber (NDR)
4x100 m mešano: NDR

Vaterpolo

Madžarska

Skoki v vodo

MOŠKI

Deska: Hoffmann (NDR)
Stolp: Aleink (SZ)

ŽENSKE

Stolp: Schöpke (NDR)
Deska: Kohber (NDR)

Umetnostno plavanje

ŽENSKE

Posamezno: Cox (VB)
Pari: Cox - Holland (VB)
Ekipno: Nizozemska

2. KOLO 1. JUGOSLOVANSKE NOGOMETNE LIGE

Ljubljančanom prvi točki

Hajduk in presenetljivi Osijek na vrhu lestvice

Ljubljanska Olimpija je v drugem kolu prve jugoslovanske nogometne lige po predvidevanju premagala Borac in je tako osvojila prvi prvenstveni par točk.

Ljubljančani so na splošno s prikazano igro zadovoljili maloštevilne navijače. Le-teh je bilo namreč za Bežigradom samo 3.000.

Strelca za Olimpijo pa sta bila Perduv in Voljč (2).

Po dveh kolih vodita splitski Hajduk, ki je tokrat zanesljivo v gosteh premagal Beograd, in presenetljivi Osijek, ki je doma z 2:1 odpravil Slobodo.

Po teh dveh uvodnih kolih je seveda težko dati prvi obračun o letošnjem prvenstvu. Gre pa omeniti, da je zelo slabo startal Beograd, ki je še vedno brez točk in bo v prihodnjem kolu igral v Zagrebu proti favoritu Dinamu. Vsekakor pa sta po dveh kolih dokaj razveseljivo presenetila oba novinca, Osijek in Trepča, ki sta pri vrhu razpredelnice.

IZIDI 2. KOLA

Radnički - Dinamo	0:0
Beograd - Hajduk	1:4
C. zvezda - Budućnost	4:3
Trepča - Čelik	1:0
Vojvodina - Velež	2:1
Osijek - Sloboda	2:1
Sarajevo - Rijeka	0:0
Olimpija - Borac	3:1
Zagreb - Partizan	0:0

LESTVICA

Hajduk in Osijek 4; Crvena zvezda, Partizan in Trepča 3; Olimpija, Budućnost, Sloboda, Vojvodina, Radnički, Zagreb in Borac 2; Čelik, Velež, Dinamo, Rijeka in Sarajevo 1; Beograd 0.

PRIHODNJE KOLO

Rijeka - Olimpija; Partizan - Radnički; Borac - Zagreb, Sloboda - Sarajevo; Velež - Osijek; Čelik - Vojvodina; Budućnost - Trepča; Hajduk - Crvena zvezda; Dinamo - Beograd.

ITALIJANSKI POKAL

Genoa dosegla kar pet golov

RIM — V nedeljo so odigrali prvo kolo (14 tekem) italijanskega pokala, v katerem se je prvič spopadlo 10 ekip iz A lige in 17 moštev iz B lige. V teh prvih srečanjih, ki služijo predvsem za preverjanje trenutne forme tako enajsteric kot tudi posameznih igralcev ni prišlo do večjih presenečenj, če izvzamemo poraz Vicenze na domačih tleh in Lazia na gostovanju v Vareseju.

IZIDI

1. **skupina:** Sambenedettese - Juventus 0:2; Verona - Brescia 1:0; počitek: Cesena.
2. **skupina:** Monza - Ternana 3:0; Varese - Lazio 2:1; počitek: Bologna.
3. **skupina:** Modena - Sampdoria 1:2; Rimini - Fiorentina 1:2; počitek: Roma.
4. **skupina:** Genoa - Foggia 5:1; Lecce - Bari 1:0; počitek: Torino.
5. **skupina:** Atalanta - Cremonese 2:1; Como - Inter 0:2; počitek: Ascoli.
6. **skupina:** Catanzaro - Avellino 2:0; L. Vicenza - Palermo 1:2; počitek: Napoli.
7. **skupina:** Cagliari - Perugia 0:2; Taranto - Pistoiese 3:0; počitek: Pescara.

TOTIP

1. —	1. Esso Pra	1
	2. Cocal	2
2. —	1. Hereka	1
	2. Julinho	1
3. —	1. Pedavena	1
	2. Jotaka	1
4. —	1. Executive	1
	2. Simba	1
5. —	1. Visano	1
	2. Granarolo	X
6. —	neveljavna	

KVOTE
10 — 645.291 lir
9 — 37.700 lir

Kapetana Primorja in Partizana iz Petlovca si pred petkovo prijateljsko nogometno tekmo izmenjujeta darila

NA OSMIH VSEUČILIŠKIH IGRAH V SOFIJI

«ZLATA NEDELJA KUBANCEV»

Juantorena (800 m) in Casanas (110 m ovire) svetovna rekorderja Saviću srebro - Jugoslovanski in italijanski košarkarji odpovedali

Nedelja, 21. avgusta, je bil dan Kubancev. Dan, ki ga udeleženci in gledalci 8. vseučiliških športnih iger v Sofiji ne bodo zlahka pozabili.

Padla sta (to za začetek) dva svetovna rekorda. «Kralja» v tekih na 800 m in 110 m z ovirami, pa sta seveda dva Kubanca. Alberto Juantorena, že olimpijski zmagovalec na prvi razdalji in svetovni rekorder, je svoj najboljši osebni dosežek še popravil. 1'43"43 je sedaj «zid», ki ga bodo morali tekači na 800 m zrušiti, če bodo hoteli doseči nov svetovni rekord. Odličen drugi je bil v tem finalu Jugoslovan Savić, ki pa s časom 1'45"6 ni izboljšal svojega osebnega rekorda. Le dve desetinki manj, pa bi mu to uspelo! Ostaja pa mu srebro, najvišje možno odličje v teku, kjer je bilo prvo mesto praktično že oddano.

To pa še ni vse. V teku na 110 m z ovirami je namreč padel še drugi svetovni rekord in to spet po zaslugi Kubanca. Alejandro Casanas je pretekel ta finale v času 13"21 in tako izboljšal za tri stotinke prejšnji najboljši svetovni dosežek, ki je bil last Američana Milburna. Dobro peto mesto si je v tem teku priboril Italijan Buttari s časom 13"80. Da dopolnimo okvir nedeljskega tekmovanja, moramo omeniti še Leonarda (Kuba!), ki je v kvalifikacijah na 200 m dosegel daleč najboljši čas. Zato je bil to «kubanski dan».

In če je bila «kraljica športov» Italijanom in «plavim» razmeroma naklonjena, potem se jim je to mašćevalo predvsem v odbojki in košarki. V odbojki sta sicer reprezentanci «azzurrov» in «plavih» premagali Mehiko, oz. oslabljeno Japonsko, vendar jim je bil nato v košarki onemogočen vstop v veliki finale zaradi težkih porazov s ČSSR in Španijo. Obe košarkarski reprezentanci sta se tako znašli v tolažilni skupini, kjer se bosta skupaj z Mehiko, ZRN, Poljsko, Francijo, Nizozemsko in Madžarsko borili za razporeditve od 9. do 16. mesta.

Bolje so se Italijani odrezali v sabljanju, kjer je Angelo Arcidiacono v sablji za posameznike le dosegel tisto prestižno zmago, ki so jo v taboru «azzurrov» pričakovali od Fabia Dal Zotta v floretu. V zagrizenem finalnem srečanju ga je premagal Romun Marin, medtem ko je njegov rojak Irminčuk zasedel tretje mesto.

Še eno zlato odličje so v nedeljo podelili v teku na 400 m, kjer je zmagal Belgijec Bridjenbach s časom 45"18. Dobro, toda svetovnih rekordov je bilo že dovolj...

IZIDI

ATLETIKA

MOŠKI

200 m (finale):
1. Edwards (ZDA) 20"46
2. Leonard (Kuba) 20"64
3. Snody (ZDA) 21"17
4. Bombardella (Lux.); 5. Roelandi (Bel.) 21"25; 6. Muster (Švi.) 21"41.

3000 m zapreke (finale)
1. Karst (ZRN) 8'25"9
2. Copu (Rom.) 8'28"8
3. Addison (ZDA) 8'29"4
4. Malinowski (Pol.) 8'30"8; 5. Betini (Rom.) 8'37"4; 6. Weyel (ZRN) 8'44"1; 10. Volpi (It.) 9'03"7.

Kopje (kvalificirani)
1. Erkhov (SZ) 82,14 m (nov rekord univerziade) itd.

Peteroboj (finale)
1. Zeillbauer (Aust.) 8097 točk; 2. Kachanov (SZ) 7958 točk; 3. Petrov (Bol.) 7949 točk.

Troskok (finale)
1. Piskulin (SZ) 17,30 m; 2. Livers (ZDA) 16,96 m; 3. Banks (ZDA) 16,94 m.

ŽENSKE

200 m (finale)
1. Chivas (Kuba) 23"08
2. Sidorova (SZ) 23"09
3. Lynch (VB) 23"23
4. Proptenko (SZ) 23"30; 5. Stojanova (Bol.) 24"06; 6. Witkovska (Pol.) 24"12.

Disk (finale)
1. Vergova (Bol.) 66,34 m
2. Melnikova (SZ) 61,78 m
3. Bakhčevanova (Bol.) 61,08 m

KOŠARKA

MOŠKI

SKUPINA D

Jugoslavija - Nizozemska	87:71
Italija - Madžarska	69:75

ŽENSKE

Italija - Japonska	75:57

ODBOJKA

MOŠKI

A skupina — Bolgarija - Italija 3:1; ZDA - Mehika 3:1

B skupina — Brazilija - Japonska 3:1

ŽENSKE (polfinale)

Bolgarija - Italija 3:0

TENIS

MOŠKI

Posamezno (četrtfinale): Taroczy (Madž.) - Simbera (ČSSR) 6/2, 6/3; Šmid (ČSSR) - Haradau (Rom.) 6/3, 6/4; Borisov (SZ) - Pampulov (Bol.) 6/0, 6/1; Gottfried (ZDA) - Emmerich (ZRN) 7/6, 6/1.

ŽENSKE

Posamezno (četrtfinale): Tomanova (ČSSR) - Morse (ZDA) 6/2, 6/4; Birukova (SZ) - Mihai (Rom.) 6/2, 6/2; Krošina (SZ) - Brzakova (ČSSR) 3/6, 6/4, 6/4; Ruzici (Rom.) - Moskova (Bol.) 6/4, 6/3.

ATLETIKA

MITING V NICI

Poprečni izidi

NICA — Na mednarodnem atletskem mitingu v tem kraju, kjer je bila zbrana vrsta slavnih atletov, niso dosegli posebno dobrih rezultatov, če izvzamemo skok v višino, kjer sta Stones in Beilschmidt premagala letvico na višini 2,30 m.

NEKATERI OSTALI IZIDI

MOŠKI

100 m: Riddick ((ZDA) 10"30, Williams (ZDA) 10"48; **200 m:** Riddick 20"38; Williams 20"57; **110 m ovire:** Foster (ZDA) 13"38; **disk** McWilkins (ZDA) 67,04 m; **400 m ovire:** Moses (ZDA) 49"05; **800 m:** McLean (ZDA) 1'47"3; **troskok:** De Oliveira (Braz.) 16,85 m.

ŽENSKE

100 m: Giles (ZDA) 11"88; **200 m:** Koch (NDR) 22"55; **800 m:** Katolik (Pol.) 2'00"3.

GARLAGNATE MONASTERO — Italijanski kolesar Fabbrizio Fabbri je včeraj zmagal na mednarodnem kriteriju asov. Z enakim časom je kot drugi prispel na cilj Santambrogio.

Totocalcio

Atalanta - Cremonese	1
Cagliari - Perugia	2
Catanzaro - Avellino	1
Como - Inter	2
Genoa - Foggia	1
Vicenza - Palermo	2
Lecce - Bari	1
Modena - Sampdoria	2
Rimini - Fiorentina	2
Sambenedettese - Juventus	2
Taranto - Pistoiese	1
Varese - Lazio	1
Verona - Brescia	1

KVOTE
13 — 647.200 lir
12 — 27.200 lir

BOKS — V NEDELJO NA REKI

Parlov zmagal s t.k.o.

Kakoliewicz je bil prešibek za jugoslovanskega boksarja

REKA — Jugoslovanski boksar Mate Parlov je v nedeljo na Reki, v dvorani Mladosti, po predvidevanju in brez večjih težav premagal zahodnega Nemca Kakoliewicz s tehničnim k.o.

Ta dvoboj bi moral biti že sobota, a so ga zaradi dežja preložili na dan kasneje. A tudi v nedeljo so organizatorji raje poskrbeli za dvorano kot da bi se boksarja spopirjela na odprtem.

Nedeljsko srečanje je pokazalo, da je Parlov v dobri formi za «življenjski dvoboj», ko se bo 1. oktobra v Milanu spoprijel za svetovni naslov poltežke kategorije s Cuellom. Parlov je namreč s težkimi udarci in z običajno prefinjeno tehniko povsem zmedel nasprotnika. Le-ta je bil kos Jugoslovanu le v 2. in 5. krogu, ko je le Parlovu zadal nekaj udarcev. A že v drugi minuti šestega kroga je Parlov nasprotnika zrušil na tla in jasno je bilo, da je srečanja praktično konec. Sodnik je namreč dosodil Parlovu zmago s tehničnim k.o. in tako povsem preudarno prihranil zahodnemu Nemcu hujšo kazen.

Srečanje si je ogledalo skoraj 5 tisoč gledalcev, ki so burno navijali za svojega Parlova, ki jih je v nedeljo tudi lepo poplačal, saj je prikazal izvrsten in učinkovit boks, ki da dobro upati za veliki spopad v Milanu, ko bo skušal Puljčan doseči še najvišjo stopnjo v svoji že itak izredno bogati karieri — naslov svetovnega prvaka.

PUERTO LA CRUX — Venezuelec Luis «Lumumba» Estaba je ohranil naslov svetovnega prvaka v mini mušji kategoriji (po verziji WBC), potem ko je s tehničnim k.o. v 10. krgu premagal Mehikanca Juana Alvareza.

KANU

Perri najboljši

TRŽIČ — V nedeljo je bilo v Tržiškem zalivu tekmovanje v kanuju za «Pokal Furlanije - Julijske krajine».

Nastopilo je nad 600 tekmovalcev, med katerimi tudi svetovni prvak Oreste Perri, ki je zmagal v treh disciplinah in pripomogel, da je njegovo društvo, Bissolati iz Cremone, osvojilo prvo mesto na skupni lestvici in s tem tudi pokal FJK.

ATLETIKA

NA MLADINSKEM EP

Sovjet Jaščenko odličen «Azzurri» in «plavi» poprečni

DONEC — V tem sovjetskem mestecu se je v nedeljo zaključilo evropsko mladinsko prvenstvo v atletiki, ki je bilo zanimivo tako s tehničnega vidika ko tudi zaradi doseženih rezultatov, ki so vsaj delno zelo dobri.

Na startu sta bili prisotni tudi Jugoslavija in Italija. Potovanje obeh mladinskih reprezentanc lahko ocenimo kot pozitivno, saj so mladi tekmovalci obeh držav nabrali dragocene izkušnje, vendar pa so razočarali v manjši mer z doseženimi rezultati.

Jugoslavija ni iztržila dosti. Zadovoljila je le Benedetičeva v skoku v višino, ki je z znamko 178 cm osvojila dobro osmo mesto v dokaj hudi konkurenci. V teku na 1500 m se je v finale uvrstil Pokrajčić vendar tega uspeha pozneje ni ponovil.

«Azzurri» so se bolje izmazali predvsem po zaslugi Tozzija (zlato na 400 m s časom 47") in Broginija (tretje mesto v skoku v višino z 214 cm). Ostali so dosegli nekaj dobrih uvrstitev, toda nič več. Tattori je bil tako v teku na 3000 m zapreke peti, vendar velja omeniti, da je s časom 5'36"1 postavil nov državni rekord.

Med zelo dobrimi rezultati zasledimo tudi znamko 230 cm, ki jo je dosegel v skoku v višino svetovni rekorder Jaščenko. Mladi Sovjet je sicer naskakoval tudi nov najboljši svetovni dosežek, vendar mu je poskus spodletel in to le za las.

BALINANJE — NA POLETOVEM MEDNARODNEM TURNIRJU

Openskemu Ferroviariu I. mesto

Kar trije slovenski klubi v polfinalu - Slabo vreme: tekmovanje v Trstu

ŠD Polet je v nedeljo priredilo mednarodni članski balinarski turnir za «Trofejo Benčina - Malalan». Tekmovanje, ki so ga vestno pripravili požrtvovalni openski športni delavci in ki bi moralo biti seveda na Poletovem igrišču na Opčinah, pa se je, zaradi izredno slabega vremena, odvijalo na pokritem balinarskem igrišču v Trstu, v Ulici Frausin. Vreme je tako skvarilo organizatorju to veliko tekmovanje, ki bi gotovo, če bi bilo na Opčinah, privabilo ob robove dveh Poletovih igrišč veliko število ljudi.

«Ne pomnim takega vremena: deževalo je zaporedoma kar 24 ur,» nam je dejal nekoliko (in seveda upravičeno) potrt predsednik Poletove balinarske sekcije Vasja Gulič. In res škoda, kajti Poletovi športni delavci so številnim gostom pripravili kosilo, sprejem, skratka, pravi «balinarski praznik».

No, če se je vreme spravilo nad Poletovimi organizatorji, pa so jih tekmovalci kar štirinajstih ekip iz naše dežele in Slovenije za vložen trud poplačali z izredno zanimivimi tekmami in s pravimi športnimi boji.

Tega velikega tekmovanja se je udeležilo štirinajst četveric, in sicer:

Erazem Postojana
Sloga Ljubljana
Žaba Ljubljana
Polje Ljubljana
Komen
Štanjel
Ferroviario Opčine
Nevio Opčine
Buffet Poldo Trst
ARAC Trst
San Giusto Trst
Gaja Padriče - Gropada
Polet A Opčine
Polet B Opčine

Že izločilne tekme so pokazale, da se bodo na igriščih bile izenačene bitke. Kakovost vseh ekip je bila dokajšnja, tako da sta na primer v kvalifikacijah izpadli močni ekipi iz Ljubljane (Žaba in Polje).

V četrtfinale so se uvrstile naslednje četverice:

Sloga Ljubljana, Erazem Postojna, Polet A, Ferroviario, Štanjel, Buffet Poldo, ARAC in Polet B.

Obe Poletovi ekipi sta torej dobro startali, a že v naslednjih bojih so Openci morali priznati premoč nasprotnikov in so tako izpadli.

V polfinale so se uvrstile kar tri slovenske ekipe: Štanjel, Erazem in Sloga, ki pa so naletele na izredno razpoležene balinarje Ferroviaria z Opčin, ki je nato tudi zmagal.

Polfinalna izida

Ferroviario - Štanjel	11:4
Erazem - Sloga	11:8

Finale

Ferroviario - Erazem	15:13

Končna lestvica

1. Ferroviario Opčine
2. Erazem Postojna
3. Sloga Ljubljana
4. Štanjel (zaradi slabšega količnika v polfinalu).

(bl)

KOLESARSTVO

NA DIRKI VETERANOV

Marušič in Ferluga na cilj z glavnino

Izredno slabo nedeljsko vreme je v veliki meri oviralo dirko veteranov v Carpenetu pri Pozzuolu v Furlaniji, kjer je bila na sporedu prva etapa kolesarske dirke za «1. dirko po videmski pokrajini». Na 87 km dolgi progi, ki se je odvijala v šestih krogih, pretežno po ravnini, se je vse odločilo v zaključnem sprintu, kjer je bil najhitrejši Ferruccio Battistutta, ki brani barve Italcantierija. Zmagovalec je v finišu za las prehitel italijanskega prvaka Dalla Roso in celotno skupino kolesarjev, ki se je kompaktno predstavila na cilju. Sodniki so v zaključnem delu dosodili vrstni red le prvim enajstim uvrščenim, medtem ko so bili zaradi nepreglednosti vsi ostali uvrščeni na dvanajsto mesto. Med temi sta bila tudi predstavnika lonjerske Adrie Marušič in Ferluga, ki sta v glavnini privozila na cilj, medtem ko je preostali lonjerski zastopnik, Santoni, preluknjal zračnico v zadnjem krogu in moral odstopiti le nekaj kilometrov pred ciljem.

Naslednja, druga in zadnja etapa te dirke bo v nedeljo, pri Čedadu, kjer bo tudi proglašen prvi zmagovalec dirke po videmski pokrajini.

V soboto pa so se odborniki lonjerskega društva srečali v Kamniški Bistrici s predstavniki kolesarskih društev iz Slovenije in se v prijetnem razgovoru pomenili o programu sodelovanja v tej sezoni in pa seveda za prihodnje leto. Tako bodo lonjerski kolesarji dirkali to nedeljo v Kokrici, v kategoriji C, in med veterani, 18. septembra pa so masovno vabljeni, od mladincev do amaterjev in veteranov, v Grosuplje, kjer se bodo udeležili dirke v proslavitev jubilejev, ki jih imajo letos v Sloveniji, med temi tudi devetdesetletnice kolesarstva v Sloveniji in tridesetletnice ustanovitve Kolesarske zveze Slovenije. Za prihodnje leto pa so se predstavniki klubov domenili za še večjo izmenjavo nastopov, načelnik zveze trenerjev Slovenije Zvone Zanoškar pa je že zagotovil svoje popolno sodelovanje za organizacijo druge mednarodne amaterske dirke za Trofejo ZSSDI v organizaciji Adrie, 5. marca prihodnje leto, zelo verjetno pa bodo lonjerski športni delavci udeleženi tudi pri organizaciji nekega velikega mednarodnega etapnega tekmovanja, ki poteka tudi skozi Trst.

Vrstni red na cilju nedeljske dirke veteranov

1. Ferruccio Battistutta (Italcantieri), ki je 87 km prevozi v 2.35', s poprečno hitrostjo 41,463 km na uro
2. Dalla Rosa (Mainetti)
3. Palermo (Morello)
4. Cerutti (Conforti calzature)
5. Selvatico (VC Padova)

R. Pečar

Nenadoma je preminil GIANPIETRO MANGINI odgovoren za umetnostno drsanje pri DLF v Trstu.

Kotalkarska sekcija ŠD Polet izraža svojcem svoje iskreno sožalje.

NOGOMET — NA TURNIRJU V PIERISU

Primorje v finalu

Prosečani so s Perijevim golom premagali ekipo Isonzo

Isonzo — Primorje 0:1 (0:0)

ISONZO: Brandolin, Vizzi (Visintin), Cragnolini, Bonaldo, Fedel, Lorenzut, Sammartino (Zanin), Boscarol, Indri, Lubiana, De Campo.

PRIMORJE: Štoka, Blasina, Tomizza, Angelieri, Race, Giovannini, Bržan (Marassi), Valente, Boccia (Barnaba), Bortolotti, Peri.

STRELEC: 86. min. Peri.

SODNIK: Marconi iz Trsta.

V okviru «7. praznika športa», ki ga prireja nogometni klub Pieris, je v nedeljo v Pierisu Primorje premagalo s tesnim izidom ekipo Isonza in se s tem uvrstilo v finale.

Za Primorje je bil to drugi nastop v tej sezoni in bolj kot izid je navijače in vodstvo Primorja zanimala uigranost ekipe oziroma kondicija in tehnika posameznikov. Zaradi obstoječih pravil mora Primorje letos s prestopom v 1. amatersko ligo pomladiti postavo in zato trener Giovannini preverja nove nogometaše, ki bi lahko prišli v poštev za člansko ekipo. Kot so nam potrdili voditelji proseškega kluba, si je Primorje doslej zagotovilo le Bortolottija in Valenteja (oba Vesna) in Perija (Pro Fiumicello). Vsi ostali, Giovannini (Op. Supercaffè), Bržan (Breg), Boccia in Palermo (Rolanese) so le na «posodo», ni pa še potrjeno, če bodo igrali s proseškim klubom. Med tistimi, ki v nedeljo niso nastopali, bi še omenili Sugana (Barcolana) in Nellija (Lib. Rozzol) ter Gabrijela in Walterja Husu, ki ju trener tokrat ni sklical, kar je nekoliko presenetilo navijače, saj sta oba zadovoljila v prijateljski tekmi s Partizanom iz Petlovca.

Vendar do začetka prvenstva manjka še mesec dni in v tem času ima Primorje več nastopov. Poleg že omenjenega turnirja bodo Prosečani nastopali še na Puntarjevem memorialu in na turnirju, ki ga organizira ekipa Opicina.

V tem času bo potrjeni trener Giovannini skušal dobiti idealno postavo. O novih nakupih bi lahko rekli, da sta Valente in Bortolotti povsem zadovoljila, čeprav je Bortolotti pokazal, da ne more igrati vloge veznega igralca - krilca (saj je le-to slabo opravil v p.p.), temveč vlogo veznega igralca - napadalca (ko je odlično igral v d.p.). Napadalec Peri je nekoliko zatajil. Sicer pa šibka točka Primorja se je tokrat izkazal prav napad, kjer primanjkuje spretni strelec.

O tekmi med Isonzom in Primorjem lahko rečemo, da je deževno vreme znatno oviralo potek srečanja v katerem je bilo razvidno, da sta ekipi že v začetni dobi priprav. Primorje je morda pokazalo nekoliko več od Isonza, predvsem v drugem delu igre ko je Bortolotti z lepimi osebnimi akcijami spravil večkrat v zagato obrambo furlanske enajsterice. Pripomniti je vsekakor treba, da je bila tudi ekipa Isonza v drugem delu igre s hitrimi protinapadi De Campa nevarna za vratarja Štoko. Kljub vsemu temu pa je kazalo, da se bosta ekipi razšli pri neodločenem izidu in da bodo potrebne 11-metrovke. Štiri minute pred koncem pa je Primorje izsililo kot in Peri je z lepim udarcem z glavo presenetil vratarja Isonza.

S to zmago si je Primorje zagotovilo prestop v finale tega turnirja, kjer se bo pomerilo z ekipo Portuale, ki je v soboto s tesnim 2:1 premagal domačo enajsterico Pierisa.

Proseški nogometaši bodo imeli možnost, da že danes zopet vidijo Primorje na igrišču. Enajsterica bo namreč v okviru «Puntarjevega memoriala» igrala drevi ob 20.30 na Proseku proti S. Marcu iz Devina, ki se je lani za las rešil pred izpadom, medtem ko je Primorje napredovalo v višjo ligo.

Bruno Rupel

«PUNTARJEV MEMORIAL»

Portuale-Duino zopet danes

Včerajšnje tekme 1. kola «Puntarjevega memoriala» med Portualejem in Duinom niso odigrali zaradi zelo slabega vremena in zaradi zmanjkanja toka. Vodstvi obeh društev sta se že sinoči zmenili, da bodo tekmo odigrali drevi, ob 19. uri, na Proseku.

«PUNTARJEV MEMORIAL» Spored

Danes, 23. 8.:
Portuale - Duino (19.00)
Primorje - S. M. Duino (20.30)

Jutri, 24. 8.:
Juventina - Pol. Opicina (21.00)

Četrtek, 25. 8.:
Zarja - Breg (20.30)

Petek, 26. 8.:
Duino - Domio (20.30)

Sobota, 27. 8.:
Primorec - S. M. Duino (20.30)

Ponedeljek, 29. 8.:
Juventina - Gaja (21.00)

Torek, 30. 8.:
Vesna - Zarja (20.30)

Sreda, 31. 8.:
Primorje - Primorec (20.30)

Četrtek, 1. 9.:
Pol. Opicina - Gaja (20.30)

Petek, 2. 9.:
Portuale - Domio (19.00)

Petek, 2. 9.:
Vesna - Breg (21.00)

Torek, 6. 9.:
Polfinale skupin B-C (20.00)

Sreda, 7. 9.:
Polfinale skupin A-D (20.00)

Petek, 9. 9.:
Finale za 3. mesto (20.00)

Sobota, 10. 9.:
Finale za 1

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek, TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 - 57 23
Naročnina
Mesečno 2.500 lir — vnaprej plačana celotna 25.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 38.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 2,50 din, ob nedeljah 3,00 din, za zasebnike mesečno 35,00 letno 350,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 47,00, letno 470,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 23. avgusta 1977

Za SFRJ žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglasi Trgovski 1 modulus (širina 1 stolpec, višina 43 mm) ob delavnikih 13.000, ob praznikih 15.000.
Finančno-upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sožalja 250 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 100 lir beseda. IVA 14%. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VELIKANSKA GMOTNA ŠKODA ZARADI STRAHOVITIH NEURIJ V LOMBARDIJI, EMILIJI IN LACIJU

Severni in srednji predeli države še vedno v oklepu slabega vremena

Zračni vrtinec v kraju Santa Marinella pri Rimu ubil 19-letnega študenta ter 11-mesečnega otroka - Šest žrtev prometnih nesreč v Benečiji in Umbriji - Na Jugu pretežno sončno z vetrovi

RIM — Izredno slabo vreme, ki je v temperaturnem smislu pahnilo severne in srednje, deloma tudi še južne predele Italije v pristno jesensko vzdušje in je za ta letni čas neobičajno, saj so neurja z zračnimi vrtinci zadobila mestoma izrecno ciklonsko obliko, še ni pojenjalo.

Po razdejanju prejšnjih dni na območju jezera Maggiore in v lombardijskem kraju Spino d'Adda, kjer sta zaradi zračnega vrtinca izgubili življenje dve osebi, so sile narave ponovno zdivjale ter povzročile še dodatno gmotno škodo več deset milijard lir, razen tega pa še novi smrtni žrtvi, kot bomo videli niže. Včeraj so se vremenske razmere le ponekod izboljšale, a vremenoslovci napovedujejo, da bo prišlo morda že jutri do razjasnitev v večjem delu polotoka. Izvedenci bodo kljub temu še naprej ugotavljali razloge ujme teh dni, ki si jo deloma razlagajo z nenavadnim zadržanjem nad Italijo zahodnoatlantskih zračnih tokov «westerlies»; gre namreč za pojav, ki je izrazit za zimske mesece.

Poslednji človeški žrtvi je silovit zračni vrtinec zahteval predvčerajšnjim v obmorskem letoviščarskem središču Santa Marinella blizu Rima, sicer v šotorišču. Ob življenje sta bila 19-letni študent Mario Boni in komaj 11 mesecev stari Andrea Navarra. Prvi se je v tistih grozotnih trenutkih nahajal v šotoru, ko je nanj zgrmel velik cementni blok in ga zmečkal. Otrok pa je bil v potujoči hišici (roulotte), ki jo je veter treščil v drevje.

Zračni vrtinec se je nato obrnil proti Civitavecchii in Braccianu, kjer je prizadejal škodo več milijard lir. Ujma je dalj časa ustavila promet na letališču Fiumicino, v samem Rimu pa so povodnji prizadele pritlične stanovanjske prostore in kleti, zlasti pa trgovine, garaže in skladišča.

Velikansko gmotno škodo je povzročil tudi zračni vrtinec v emilijskem kraju Castelfranco. Emilia, kjer je v nedeljo opustošil središče in okoliš. Po prvih podatkih gre za polmilijardno škodo. Vrtinčast vihar je odnesel streho poleg kakim 20 stanovanjskim stavbam tudi občinskemu poslopju. V kmetijskih središčih Riolo in Manzolino je tornado popolnoma uničil številne vinograde in sadovnjake. Sedem oseb je bilo ranjenih in so jih prepeljali v bolnišnico. V hudem stanju sta najmanj dve, sicer 12-letni Gianluca Frabetti, na katerega je padla kopica opek (po kirurškem posegu so zdravniki dejali, da bo okreval predvidoma v mesecu dni) in 74-letna Lidia Forlani, ki so jo sprejeli v zdravstveni dom s pridržano prognozo zaradi kapi.

Kakšen je položaj drugod? V Benečiji (Veneto) je bilo zaradi silnega deževja več hudih prometnih nesreč, pretežno trčenj zaradi nepredvidenega, to je presunkovitega zaviranja na spolzkem cestišču. Tri osebe so izgubile življenje, okoli 10 pa je bilo laže ali huje ranjenih. Na pokrajinski cesti San Giorgio di Livenza - Caorle je npr. mercedes z zahodnonemško registracijo zaneslo s ceste naravnost v platano, pri čemer sta se ubili sestri Claudia in Marina Leher, ki jima je bilo 10 oz. 14 let. Na območju Cavallina pri Benetkah je zračni vrtinec razdejal kamping «Europa» zaradi česar je bilo več letoviščarjev ranjenih.

V Lombardiji je samo v nedeljo zapadlo 25 mm dežja, hudourniki so prestopili bregove, reka Adda pa se temu nevarno bliža. V Comu je glavni trg preplavljen. Na območju Cremone, ki ga je 19. t.m. opustošil zračni vrtinec, cenijo škodo na več milijard (pridelki in poškodovane zgradbe).

Piemont in Dolina Aoste sta občasno prizorišči hudih nalivov, temperatura je padla na 15 stop., nad 2300 m sneži.

V Liguriji sicer ne dežuje, vendar je oblačno in turisti postopoma zapuščajo obalne kraje. V Chigneru nedaleč od Rapalla je strela vdrla skozi šipo v stanovanje kmetovalca Micheleja Canesse, švisnila okoli postelje, nato pa zopet skozi okno in končala na tlakovanem dvorišču. Canessa in žena, ki sta tisti trenutek bila v postelji, nista zadobila poškodb, pač pa hud šok.

Toskano še naprej pestijo nevihte, ki razganjajo turiste, enako velja za Umbrijo, kjer je od petka do včeraj zjutraj zapadlo kar 100 mm dežja in kjer so v prometni nesreči izgubile življenje tri osebe in za Abruce, kjer so vetrovi podrli več dreves, povodnji pa opustošile njive, polja in sadovnjake. Nekoliko bolje je bilo v Campanji in Moliseju, medtem ko imajo v Basilicati in Apuliji ugodno vreme. Kalabrija, ki jo je zajela izredna suša, željno čaka dežja, na Siciliji pihajo vetrovi do 100 km na uro, ki so vsaj malo ohladili ozračje, potem ko je temperatura segla do 38 stop., a na Sardiniji nimajo problemov, saj je vreme pretežno dobro — zlasti na južnem delu otoka so obmorska središča natrpana z letoviščarji. (dg)

Pozno sinoči je še prišla vest o nadaljnjih dveh žrtvah podivjanih sil narave. V zaselku Rasina (občina Gualdo Tadino, Perugia) je v naraslem hudourniku utonila 45-letna Maria Paolucci, na morju nedaleč od Vada (Livorno) pa je v valovih izginila 51-letna Carla Guidotti, potem ko se je prevrnila jahta, ki jo je upravljal njen mož.

Takih prizorov je bilo te dni nič koliko po vsej Italiji. Slika je bila posneta v Miljah pri Trstu

PO PRVIH CENITVAH ZNAŠA DESET MILIJARD STARIH DINARJEV

Neurje povzročilo velikansko škodo tudi na slovenski obali

KOPER — Hudo neurje je v nedeljo popoldne povzročilo na slovenski obali za okrog 10 starih milijard dinarjev škode. To so le prve približne ugotovitve, verjetno pa bo škoda še precej večja, ko bodo ugotovili uporabnost številnih industrijskih izdelkov, ki jih je voda zalila v skladiščih.

V nedeljskih popoldanskih urah je padlo na področju koprske občine o krog 200 mm dežja. V nekaj urah so zabeležili več padavin kot znaša poprečje za ves mesec avgust v zadnjih nekaj letih. Prizadeti sta bili tudi izolska in piranska občina, vendar nekoliko manj, ker je bilo središče hudega naliva v trikotniku med Koprom, Šmarjami, Izolo.

Včeraj dopoldne je predsednik koprske občinske skupščine Mario Abram s svojimi sodelavci na tiskovni konferenci obvestil novinarje o nastali škodi in o odpravi posledic. Po prvih podatkih znaša škoda v koprski občini nad 6 milijard starih dinarjev. Najbolj prizadeta so podjetja Tomos, Simos, Stil, Soča in Jestvina, kjer je voda zalila skladišča ter poškodovala za prodajo pripravljena motorna vozila, pohištvo ter prehrambene in druge predmete. Samo v tovarni pohištva Stil ocenjujejo škodo na 500 starih milijonov, v Emoni na 80 milijonov in v Soči na 50 milijonov. Verjetno pa bodo te številke še precej višje, ko bodo strokovnjaki pregledali uporabnost vseh poškodovanih izdelkov.

Voda je v koprski občini zalila kletne prostore hotela Triglav, Ankaranske bolnišnice in šole Pinka Tomažiča na Semedelski bonifiki, poškodovala pa je tudi vodovodne, električne in druge naprave. V Olmu, Žusterni in Semedeli je huje poškodovanih 20 pritličnih stanovanj, na desetine pa je stanovanj, kjer je voda vdrla v kletne prostore. V nastalem položaju so takoj mobilizirali štab za civilno zaščito, ljudsko milico ter gasilska društva, hkrati pa sta koprski radio in televizija pošiljala pozive delavcem, naj takoj pridejo na pomoč pri reševanju poplavljenih tovarniških prostorov.

Predsednik koprske občinske skupščine je izrekel na tiskovni konferenci vse priznanje požrtvovalnim gasilcem, zlasti prostovoljnima gasilskima društvoma v Hrvatinih in v Babičih ter postaji ljudske milice v Kopru. Postaja je mobilizirala vse razpoložljive sile ter pomagala pri urejevanju prometa. Na vseh cestah, ki peljejo v Koper so namreč hudourniki nanesli na kupe blata in kamenja. Zaradi tega je bila zaprta cesta čez Šmarje, ki so jo delavci čistili vso noč in je bila šele danes zjutraj delno usposobljena za promet. Prav tako je bilo na več mestih zelo oviran promet na cesti Koper - Izola. Voznike so usmerjali čez mesto Koper, hkrati pa je bila postaja v stalnih stikih z drugimi postajami ljudske milice, tako da so že od Senožeč dalje usmerjali promet na druge stranske ceste. Škoda na šmarski cesti, ki je prav zdaj v izgradnji znaša na desetine milijonov dinarjev.

Ogromna škoda je nastala tudi v kmetijstvu, saj je voda zalila v okolici Kopra velike površine obdelovalne zemlje. Zlasti so bili prizadeti mladi nasadi breskev in hrušk na pobočnih legah. Na tiskovni konferenci smo zvedeli, da bodo del škode pokrile zavarovalnice, nekaj sredstev bodo dobili iz solidarnostnega sklada, precej pa bo seveda ostalo nepokritega.

Predsednik občine je tudi sporočil, da so ustanovili dve komisiji za kratkoročno in dolgoročno sanacijo posledic. Tukaj predvsem za ureditev tistih točk, ki so ob vsakih poplavah najbolj kritične. Sem sodi na prvo mesto ureditev prometnih križišč pri Slavčku in pri Slavniku saj je to neposredno povezano z regulacijo in postavitvijo reke Bradaševice.

O veliki škodi poročajo tudi iz izolske občine, kjer je voda zalila skladišče pohištva in kletne prostore tovarne Delamaris. V piranski občini pa je največ škode utrpelo kmetijstvo v Sečoveljski dolini.

L. OMLADIČ

Nemška zakonca žrtvi napada

ORVIETO — Na parkirišču avtoceste sonca v bližini izhoda Chiusi v smeri od Firenc proti Rimu sta včeraj zjutraj dva mladeniča napadla in ranila nemška zakonca, ki sta počivala v lastnem «volkswagnu». V turista, doma sta iz Berlina, naj bi streljal samo eden od napadalcev ter zadel v glavo 46-letno Elisabeth Mechel, njenega moža, 56-letnega Klausa Mullerja pa v ključnico. Oba so prepeljali v bolnišnico v Orvieto, kjer se bosta morala zdraviti žena 20 dni, mož pa 10.

Neverjetnemu dogodku, čeprav so njegove posledice še kako otipljive, preiskovalci še niso našli razlage. Po tem, kar sta pričala ranjena berlinska zakonca, se nagibajo k ugotovitvi, da sta neznana mladeniča nameravala okrasti turista in da sta začela streljati, ker sta napačno tolmačila nek Mullerjev gib.

Kakor sta kasneje v bolnišnici zakonca Muller sama povedala, sta se malo po osmi zjutraj ustavila na parkirišču «Astrone» ob kilometru 413 avtoceste, da si malo odpočijeta. Kmalu nato sta se avtomobilu približala dva mladeniča, eden svetlejših las in višji, drugi nekoliko nižje postave. Nekaj sta spraševala, kaj Berlinčana nista razumela, nakar je «višji» pomolil listek, kjer je bilo nekaj napisano. Žena je začela odpirati okno, mož pa se sklonil, da bi poiskal očala. Ob tem gibu sta se roparja ustrašila, mogoče sta menila, da je Nemec segel po kakem orožju in naperila revolver kalibra 7,65 najprej v Mechelovo, nato še v Mullerja. Po krvavem napadu naj bi se odpeljala z avtomobilom «alfa romeo» temne barve, vendar točnejšega opisa nemška zakonca nista znala podati. (bp)

ANARHISTKA NADALJUJE Z GLADOVNO STAVKO

Petra Krause: sodniki bodo jutri odločali o izpustitvi na prostost

Včeraj se je sodni zbor seznanil z zaključki izvedencev o zdravstvenem stanju jetnice

NEAPELJ — Preiskovalni odsek pri neapeljskem prizivnem sodišču bo šele jutri odločal o morebitni izpustitvi na prostost Petre Krause, italijansko - nemške anarhistke, ki je od 15. avgusta zaprta v kaznilnici v Pozzuoliju. Predsednik sodnega zbora dr. Mililotti, katerega so zdravniki včeraj zjutraj izročili svoje zaključke o zdravstvenem stanju jetnice, ni povedal, zakaj je sporazumno s kolegoma odgodil odločitev še za dva dni.

Petra Krause, kateri je poltretje leto samice v švicarskem zaporu, izpilo telesne moči, je prispela v Italijo za veliki šmaren in je upala, kar je tudi želja vsega naprednega demokratičnega gibanja, da jo bodo sodniki izpustili v najkrajšem času na začasno prostost in ji tako omogočili zdravljenje. Razočarana zaradi odlašanja sodnega zbora, ki je moral odločati o njeni usodi, je anarhistka začela s protestno gladovno stavko in obenem zavrnila vsakršen zdravniški pregled. «Če so italijanski sodniki klonili švicarskemu izsiljevanju in so podpisali zame še en zaporni nalog — je v bistvu izjavila — naj vsaj verjamejo spričevalom o mojem zdravstvenem stanju, ki so jih pripravili švicarski zdravniki.»

V kratkem poročilu, ki so ga pripravili, sodni zdravniki poudarjajo, da se ne morejo izreči o zdravstvenem stanju jetnice, spričo pomanjkanja kliničnih podatkov. Iz istega razloga naj ne bi mogli niti presoditi, če zapor lahko škodi zdravju Krausejeve ali ne, vsekakor pa, tudi na osnovi švicarskih zdravniških spričeval, priporočajo sprejem jetnice v bolnišnico, kjer bodo lahko opravili vse laboratorijske poskuse, ki so v dopolnilo zdravniškemu pregledu.

Povsem drugačnega mnenja pa so bili izvedenci, ki jih je imenoval branilec odv. Piscopo. Po njihovem bi lahko zdravniki ocenili, kako nevarna je anarhistki zapor tudi samo na osnovi kratkega razgovora, ki so ga imeli z njo. Zasebni izvedenci so nadalje predložili sodniku daljše poročilo, v katerem so z zdravniškega vidika utemeljili zahtevo o izpustitvi Krausejeve na začasno svobodo. (vt)

Danes «Memorial day» za Sacca in Vanzettija

RIM — Ob 50-letnici usmrtitve Sacca in Vanzettija je predsednik mednarodnega odbora za rehabilitacijo dveh italijanskih anarhistov senator Pietro Nenni poslal piemontskemu odboru organizacije brzojavko, v kateri poveličuje spomin na Sacca in Vanzettija ter poziva na nadaljevanje boja, «da bi se zločin izbrisal z zemeljske površine».

Danes bodo v Massachussetu proslavljali «memorial day», to je obletnico, ko sta bila italijanska anarhista usmrčena. Žalno slovesnost je že v juniju napovedal državni guverner Dukakis.

Zaradi valute aretiran pri Kokovem

VIDEM — Finančni stražniki so na mejnem prehodu pri Kokovem aretirali 52-letnega trgovca Giuseppeja Menga iz Pordenona, ker so pri njem našli denarna nakazila za več kot 5 milijonov lir. Mengo, ki je trgovec, je potoval v Celovec, kjer je v teku vsakoletni lesni sejem.

OLBIA — Več kot 300 avtomobilov in okoli 1200 potnikov, ki si niso že vnaprej rezervirali mesta na trajektih, ki povezujejo zaliv Aranci s kopnim, čakajo se vedno, da bi se vkrcali na trajekte državnih železnic. Pristaniške oblasti menijo, da morajo potniki brez rezervacije čakati na vrnitev od 24 do 30 ur.

NANJ SE PRIPRAVLJAJO TAKO ETIOPCI KOT SOMALCI

«Al Ahram»: Kmalu odločilni spopad na ogadenski planoti

Mengistu išče prostovoljce - Njegove sile naj bi pri Dire Davi ubile petsto somalskih borcev ter sestrelile «mig-21»

ADIS ABEBA — Etiopski radio je včeraj sporočil, da je bilo v spopadih z rednimi četami polkovnika Mengistuja, ki so jim pomagali pripadniki tako imenovane kmečke vojske, ubitih 15 «upornikov» iz vrst demokratske unije EDU. Nadaljnji trije člani vojaški vladi sovražne politične skupine so bili ranjeni. Boji so se odvili v pokrajini Gondar.

Radijska postaja je z druge strani javila, da so bila v vsej državi množična zborovanja, na katerih so ljudje vseh slojev in starosti izpričali voljo, da preženejo z etiopskega ozemlja napadalce. S tem naj bi se ljudstvo odzvalo sobotnemu pozivu predsednika začasnega upravnega vojaškega sveta k splošni mobilizaciji. Mengistu Haile Mariam je, kakor znano, apeliral na javnost, naj se pripravi na dokončni spopad s Somalci ter Eritrejci in jim postreže z «nepozabno lekcijo».

Da se Etiopija resnično pripravlja na pravo vojno s sosedno državo, kaže okoliščina, da je bila izvršena v vrhovih vojske nova čistka, kot tudi vest o krepitvi vojne industrije. Poleg tega namerava Mengistu pridobiti več tisoč prostovoljcev za bojno polje na podeželju; ti naj bi se pridružili rednim četam oz. zdajšnjim 300.000 članom «ljudske milice». V tej zvezi velja omeniti še poročanje adisabebškega radia, po katerem naj bi se na omenjenih zborovanjih že javilo veliko prostovoljcev, tako v samem glavnem mestu blizu tisoč.

Znamenje, da se pripravlja vojna vihra med Etiopijo in Somalijo, pomeni tudi še trditev radijskega poročevalca, da hočejo somalske redne čete v kratkem zasesti sosedno deželo, oziroma zatrjevanje mogadiških oblasti, da se adisabebški režim pripravlja na invazijo Somalije. Po sodbi neodvisnih opazovalcev naj bi vsaj eden od dveh taborov skušal s tako obtožbo opravičiti lasten vojaški nastop onstran meje.

Mogadiški radio, kakor so ga slišali v kenijskem glavnem mestu Nairobiju, je izrecno pojasnil, da skuša Mengistu s pozivom k mobilizaciji najti v ljudstvu podporo za načrtovani napad na Somalijo. Radio je sicer pripomnil, da kaže Mengistujeva pobuda nemoč zaradi čedalje večjih vojaških neuspehov etiopskih čet in «miličarjev» v bojih proti pripadnikom «fronte za osvoboditev zahodne Somalije» (Ogadena) in eritrejskim gverilcem.

V resnici je etiopski predsednik med sobotnim pozivom prvič uradno priznal, da so njegove vojaške sile utrpele v zadnjih časih določene izgube, čeprav je v isti sapi zatrdil, da so njegove čete zadale «somalskim napadalcem» mnogo hujše udarce. Med poskusom somalskih enot, da bi zasedle mesto Dire Dava — tretje največje v Etiopiji in hkrati pomembno industrijsko središče in železniško vozlišče — naj bi padlo 650 vojakov, od tega 500 somalskih in 150 etiopskih, nadaljnjih 80 pa naj bi bilo ranjenih. Obenem naj bi etiopsko protiletalsko topništvo zrušilo somalski «mig - 12», a z druge strani naj bi topničarji uničili osem prav tako somalskih tankov. Po zatrjevanju adisabebških oblasti naj bi nadalje Etiopci v poslednjih štirih tednih uničili somalcem 18 reakcijskih letal sovjetske izdelave.

Somalija naj bi razpolagala vsega s 66 sovjetskimi vojnimi letali, Etiopija pa s 36 ameriške izdelave. Če smemo verjeti glasniku prosomalskega osvobodilnega gibanja WSLF, naj bi sedaj ostalo Etiopcem le še 6 letal, kolikor naj bi jim jih gverilci zrušili kar 30. Po vsej verjetnosti gre za pretirane številke tako z ene kot z druge strani.

Etiopci imajo sedaj v rokah le tri mesta ogadenske planote, to je Dire Davo, Harar in Džidžigo. Somalski borci za svobodo trdijo, da nadzorujejo že 97 od sto Ogadena. WSLF je medtem odločno zanikal vest, ki jo je razširil v soboto Mengistu, da se namreč skupno s prosomalskimi gverilci borijo tudi sirski, egiptovski ter iraški vojaki. Označila jo je kot grobo natolcevanje adisabebške vlade z namenom, da pozornost svetovne javnosti odvrne od dejanskega dogajanja na ogadenskih tleh.

Na področju diplomatskih pobud za rešitev etiopsko - somalskega spora ni bilo po posredovanju glavnega tajnika OAE Etekija in delegacije malgaške republike posebnih novosti, pač pa gre omeniti skorajšnje potovanje v Mogadiš ter Adis Abebo posebnega odposlanstva kongoške republike. Z druge strani so se odnosi med Somalijo in SZ bistveno poslabšali in kaže, kakor piše kairski «Al Ahram», da pride v kratkem res do pretrganja diplomatskih odnosov, o katerem je v soboto poročal kenijski radio. List pristavlja, da je egiptovski predsednik Mobarak prejel od somalskega predsednika Barreja brzojav nujnostne narave ter dodaja, da bo prišlo v Ogadenu v najkrajšem do «odločilnega vojaškega spopada med Etiopijo in Somalijo». (dg)

Preiskava o ropu v klubu Mediterranee

RIM — Policisti so danes pokazali tajnici agencije Bombardieri sliko Bernarda Salibe, 31-letnega Francoza, ki je povezan s tolpo Francisa Turatella in za katerega domnevajo, da je soudeležen pri ropu v Clubu Mediterranee na otoku Krfu. Tajnica je izjavila, da se je zli, da je ista oseba sklenila poročbo za najem jahte, ki pripada Alessiu Monsellesu. Policisti so nadalje pokazali isto sliko tudi Monsellesu in Danieli Valle, toda ta dva sta zanikala podobnost med moškim na sliki in enim od treh Francozov, ki so bili na jahti po ropu. V prihodnjih dneh bodo poslali sliko Bernarda Salibe tudi grškim oblastem.

OLAJŠANJE ZA OBČINSKE BLAGAJNE?

Morda poseben davek na «vikend hišice»

Vrednost vseh «drugih stanovanj» znaša okoli 30 tisoč milijard, davek pa naj bi navrgel od 370 do 550 milijard lir letno

RIM — Že ljudska modrost pravi, da se v časih močnega nihanja vrednosti papirnatega denarja splača naložiti morebitne prihranke in zaslužke v opeko in cement, se pravi v trajno vrednoto, ki jo predstavlja hiša, za lastno uporabo ali pa kot vir stranskega dohodka.

Tako je eden izmed najpomembnejših strokovnjakov za javne finance, prof. Reviglio, izračunal, da so Italijani lansko leto investrali v gradnjo stanovanjskih hiš 3500 do 4000 milijard lir. Tako je trenutna vrednost vseh stanovanjskih hiš v Italiji 230 tisoč milijard. 200 tisoč milijard vrednosti predstavljajo «navadne» stanovanjske hiše (od malih kmečkih poslopij do stopnic v velemestih), ostalih 30 tisoč milijard pa je vrednost takoimenovanih «drugih hiš» (vikend hiš, podeželskih vil, gorskih koč ali vil ob morju), ki so si jih za počitek in dopust omislili pripadniki srednje in dobro stoječih slojev prebivalstva.

Po mnenju strokovnjakov ta pojav povsem normalno uvršča Italijo med druge industrijsko razvite dežele in torej sam po sebi ni nič nenavadnega. Za razliko od drugih razvitih držav pa smo v Italiji s tem povsem navadnim razmerjem (med številom rednih stanovanj in količino «drugih hiš») priča družbenemu protislovju, ko za dobršno število prebivalstva problem cenenega stanovanja predstavlja še vedno nepremostljivo krivico, tok investicij pa se v tej smeri ne razvija, nasprotno bi verjetno usahnil, če bi vanj ne posegala država.

Prav zaradi tega in zato, da bi občinam in še ne ustanovljenim «komprenzorijem» nudili vsaj rahlo finančno olajšanje, ne nazadnje pa tudi zato, da se javnosti pokaže večjo občutljivost vlade za davčno pravičnost, razmišljajo posebne skupine strokovnjakov finančnega ministrstva o možnosti obdavčevanja teh «drugih hiš», ki objektivno predstavljajo luksuz in neizkoriščen potencial. Kdove, morda bo prav obdavčitev vsaj manjši odstotek obmorskih in gorskih vikendic preusmerila v sklop sezonskega turizma, saj se bo lastniku splačalo «drugo hišo» najeti nekaj mesecev na leto, da bo s tako pridobljenim dohodkom plačal davke in še kaj prihranil zase.

Možnosti, o katerih se govori in jih je pred kratkim potrdil tudi minister za finance Pandolfi, sta dve. V prvem primeru naj bi za leti 1979-80 predvidevali uvedbo «nepremičninskega davka», ki bi veljal za vse lastnike nepremičnin. Temu naj bi dodali še posebno kvoto, ko gre za vikend hiše ali podeželske vile.

Pravijo pa, da je nepremičninski davek tvegana zadeva, ker italijanski davčni sistem (tudi s pomočjo občin) ni kos «popisu» vseh nepremičnin. Zato pa naj bi, vsaj prehodno, prizadel samo «druge hiše» in sicer s sistemom samoobdavčevanja. Lastnik «druge hiše» bi moral enkrat letno napisati prijavo, v njej navesti vrednost «druge hiše» in izračunati davek (od enega do poldrugega odstotka na vrednost). Občine, kjer te hiše stoje, pa bi z lahkoto preverile, če je prijava verodostojna.

V takem primeru bi v izčrpane italijanske državne blagajne zagotovili reden pritok od 370 do 550 milijard lir. (st.s.)

Napovedan boj proti golobom

MILAN — Milanska občinska uprava je sprejela nekaj ukrepov, da bi se znebila nadloge, ki jo predstavljajo zanjo golobi. Teh je v milanskem mestu okoli 400 tisoč. Med drugim bodo pomešali v ptičjo hrano kontracepcijske snovi. Na drugi strani pa bodo premazali, vsaj poskusno, nekatere objekte (kipe, strehe in zidove) z neko odvratno snovjo, ki bo odbijala golobe.

Raste število žrtev potresa v Indoneziji

DŽAKARTA — Začasni obračun človeških žrtev, ki jih je povzročil potres, ki je prejšnji petek prizadel skupino otokov v Indonezijskem arhipelagu, se je povzpel na 143 mrtvih. Vest so sporočile oblasti v Džakarti, ki so poudarile, da je bilo največ žrtev (70) na področju Lunyuka (Južna obala otoka Sumbe), katerega so najbolj prizadejali potres, pojavi plime ter zemeljski usadi. Menijo, da bo število žrtev v resnici še večje, potem ko bodo prejeli podatke iz najbolj oddaljenih krajev.

Baski zahtevajo osvoboditev «Apale»

V glavnem mestu baskovske pokrajine Guipozcoa San Sebastianu se nadaljujejo množične demonstracije pripadnikov ETA in drugih baskovskih organizacij, ki skušajo od francoskih oblasti izsiliti osvoboditev Miguela Angela Apalateguija «Apale», voditelja ETA, ki je obtožen številnih ugrabitev in ropov. (Telefoto ANSA)

NEPOJASNJEN PRIMER SMRTI NEMŠKEGA DEKLETA V TURINU

Mamilo zahtevalo še eno mlado življenje?

Monica Roswita Gunther podlegla prekomerni dozi droge in morda nasilju občasnih «prijateljev»

TURIN — Agenti letečnega oddelka turinske kvesture so včeraj odkrili istovetnost dekleta, ki sta jo v nedeljo popoldne prijatelja pripeljala že mrtvo v bolnišnico. Gre za 22-letno Monico Roswito Gunther, ki je kot vse kaže podlegla prekomerni dozi mamil. Čeprav bodo morali domnevo potrditi rezultati obdukcije, znaki vbodljajev z iglo na rokah, široko razprte zenice in izbuljene oči so že dovolj zgovoren dokaz, da je mlada Monica ena od tolikih žrtev droge, tega modernega raka, ki razjeda družbeno tkivo zlasti zahodnih držav in ki je ugonobil že na stotine mladih življenj.

V primeru mlade Monice pa se poraja vprašanje, če je res šlo samo za tako imenovano «overdozo» mamila, ki je njeno izmučeno in zastrupljeno telo ni več preneslo, ali pa za kaj hujšega. Okoliščine dekletove smrti so namreč dokaj nejasne in zelo sumljive, podplutbe in praske na njenem telesu pa pričajo, da je bila najbrž žrtev skupine nasilnežev. Dvema od teh je policija že prišla na sled, druge tri pa še išče.

Pričevanje Pasqualeja Scialfija, 23-letnega turinskega delavca, s katerim je Monica živela, od kar je pred enim letom zapustila moža in 5-letnega sina, je samo delno osvetlilo zadnje dni življenjske poti nesrečnega nemškega dekleta. Scialfi je pojasnil, da je bilo dekle pred enim mesecem v bolnišnici zaradi sladkorne bolezni in da je odtlej potrebovala stalne zdravniške nege. Dodal je tudi, da sta se zadnjič videla v sredo, ko se je Monica odpravila k «prijateljem». Kaj se je zgodilo odtlej je še nejasno, čeprav policija meni, da je dekle prebilo te dni v nekem podstrešnem stanovanju, ki si ga delita Leonardo Giagnotti in nočni čuvaj Remo Mariechi. Oba sta bila aretirana, njune tri domnevne pajdaše, Angela Di Caro, Franca in Mafaldo Cerchiara pa agenti še iščejo.

Do tu ugotovitve in izsledki preiskave. Kaj se je dejansko zgodilo v podstrešju, ki je bilo Monici grob, je zaenkrat samo predmet domnev, ki so lahko sad bolj ali manj bujne fantazije. Dejstvo je, da je dekle umrlo in da ji nihče od njenih «prijateljev», omamljen od droge ali od sadističnih izpadov ni pomagal, ko se je nit njenega življenja pod težo bolezni, mamila in morda mučenja začela trgati. Ko so se zavedli in jo odpeljali v bolnišnico, je bilo že prepozno. (vt)